

Effekterna av de nya tilläggen i IAS 39 och IFRS 7 –

En studie av banker i de fem största bankländerna i Europa

Magisteruppsats

Erika Lindahl 840124

Martin Lindberg 830523

Handledare:

Jan Marton

Emmeli Runesson

Företagsekonomi/Extern redovisning

VT 2009

SAMMANFATTNING

Examensarbete i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, Extern redovisning, Magisteruppsats, VT 2009

Författare: Erika Lindahl, Martin Lindberg

Handledare: Jan Marton, Emmeli Runesson

Titel: Effekterna av de nya tilläggen i IAS 39 och IFRS 7 – En studie av banker i de fem största bankländerna i Europa

Bakgrund och problem: Det som i dagligt tal kallas finanskrisen runt om i världen startade redan år 2007 då bostadsmarknaden i USA kollapsade. Det var sedan under hösten 2008 då banken *Lehman Brothers* gick i konkurs, som finanskrisen fullt blommade ut. Bankbranschen blev en bransch som kom att påverkas hårt, då flera banker fick statligt stöd för att undvika en konkurs. För att ytterligare försöka underlätta för bankerna och andra finansiella institut, kom IASB i oktober år 2008 ut med en ny tillämpningsmöjlighet av IAS 39 och IFRS 7 som berör *finansiella tillgångar*. Den här studien ämnar undersöka vilka effekter på resultat- och balansräkningen som de nya tillämpningarna fick för de banker som valt att omklassificera sina *finansiella tillgångar*. Vidare undersöks om det går att utläsa några samband mellan bankernas storlek på omklassificering och deras finansiella ställning.

Syfte: Att ge läsaren en förståelse för de effekter de nya reglerna fick på bankernas resultat- och balansräkning, samt att visa på olika samband som kan föreligga mellan omklassificeringsstorleken och bankernas finansiella nyckeltal.

Avgränsningar: Författarna valde att avgränsa studien till att omfatta noterade banker i de fem största bankländerna i Europa och som tillämpar IFRS. Författarna avgränsade även studien till att enbart gälla de banker som tillämpat de nya reglerna.

Metod: Den här studien har behandlat de banker som valt att utnyttja möjligheten att omklassificera vissa typer av *finansiella tillgångar* enligt de nya reglerna i IAS 39. En kvantitativ studie med deduktiv ansats valdes eftersom författarna eftersträvar att dra generella slutsatser utifrån den empiri som framkommit, men baserat utifrån den teori som studien bygger på.

Resultat och slutsatser: Att de nya reglerna fick effekter märktes framförallt av på bankernas resultaträkning och deras egna kapital. Omklassificeringarna fick ingen större effekt på bankernas totala balansomslutning. Samband kunde utläsas vad gällde omklassificeringsstorlek och nyckeltalen; Soliditet och räntabilitet på eget kapital. Samband kunde ej utläsas mellan omklassificeringsstorlek och return on assets (ROA).

Förslag till fortsatt forskning: Att se vilka effekter de nya reglerna fick på ett längre perspektiv. Det för att se utvecklingen av det verkliga värdet på tillgångarna, vilket enligt IFRS 7 måste redovisas ända tills tillgångarna förfaller.

FÖRORD

Med detta förord vill författarna ta tillfället i akt att tacka de personer som möjliggjort denna studie.

Ett stort tack riktas till våra handledare Jan Marton och Emmeli Runesson, på Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet, för den vägledning och de synpunkter som givits oss under studien.

Författarna vill även tacka opponentergrupperna för den konstruktiva kritik som erhållits och som bidragit till att ge studien högre kvalitet.

Slutligen riktas ett stort tack till Sandra Lindberg, Ingela Lindberg och Fredrik Mandelholm som har korrekturläst studien och bidragit med ovärderliga kommentarer till oss.

Göteborg den 29 maj 2009

Erika Lindahl

Martin Lindberg

FÖRKORTNINGAR OCH DEFINITIONER

EK	Eget Kapital
EM	Earnings Management
EU	European Union
FASB	Financial Accounting Standards Board
FVO	Fair Value Option
IAS	International Accounting Standards
IASB	International Accounting Standards Board
IFRS	International Financial Reporting Standards
Re	Räntabilitet på eget kapital
ROA	Return On Assets
US GAAP	United States General Accepted Accounting Principles
Subprimelån	Lån som givits utan lika höga krav på säkerhet som bankerna i vanliga fall kräver

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	1
1.1 Bakgrund.....	1
1.2 Problemdiskussion	2
1.3 Problemformulering	3
1.4 Syfte	3
1.5 Avgränsning	3
1.6 Tidigare studier	4
1.7 Målgrupp	4
1.8 Disposition	4
2. REFERENSRAM	6
2.1 IAS och IFRS grundläggande ramverk	6
2.2 Reglering kring finansiella tillgångar.....	7
2.2.1 Redovisning av finansiella tillgångar.....	8
2.3 Den nya regleringen av IAS 39	10
2.3.1 Omklassificering ifrån kategori 1.....	11
2.3.2 Omklassificering ifrån kategori 4.....	12
2.4 IFRS 7 - Upplysningskrav	13
2.5 Basel II kapitaltäckningsregler för banker i Europa.....	14
3. TEORETISK REFERENSRAM	16
3.1 Vad är en bank och hur är den uppbyggd i teorin	16
3.1.1 Skulder och åtaganden.....	17
3.1.2 Eget kapital.....	17
3.1.3 Tillgångar	18
3.2 Bankers verksamhet	18
3.2.1 Bankers kapitalkostnader	19
3.3 Earnings management	19
3.4 Nyckeltal	20
4. METOD	22
4.1 Val av metod	22
4.2 Källor.....	22
4.3 Population och urval.....	23
4.3.1 Datainsamling.....	24
4.3.2 Bortfall	25

4.4 Studiens trovärdighet.....	26
4.4.1 Källkritik	27
5. UNDERSÖKNINGSMALL OCH UNDERSÖKNINGSMETOD	28
5.1 Mall	28
5.1.1 Val av undersökningsvariabler	28
5.1.2 Förklaring av variabler i mallen	29
5.2 Nyckeltal	32
5.2.1 Omräkning av valuta	33
5.3 Effekter av omklassificeringar	33
5.4 Test av samband	35
5.4.1 Hypotesprövning	36
5.4.2 Signifikansnivå.....	37
6. EMPIRI	38
6.1 Effekter av omklassificeringen.....	38
6.1.1 Resultateffekt	38
6.1.2 Eget kapitaleffekt	39
6.1.3 Värdeförändring på omklassificerade tillgångar	40
6.1.4 Omklassificeringarnas inverkan på balansomslutningen	41
6.2 Samband mellan storleken av omklassificeringen och bankernas nyckeltal.....	41
6.2.1 Samband mellan soliditet och omklassificeringsstorlek	41
6.2.2 Samband mellan räntabilitet på eget kapital och omklassificeringsstorlek.....	42
6.2.3 Samband mellan ROA och omklassificeringsstorlek.....	42
7. ANALYS	44
7.1 Effekter av omklassificeringen.....	44
7.1.1 Resultateffekt	44
7.1.2 Eget kapitaleffekt	45
7.2 Samband mellan storleken på omklassificeringar och bankers nyckeltal	46
7.2.1 Soliditet	46
7.2.2 Räntabilitet på eget kapital	47
7.2.3 ROA	48
8. SLUTSATS OCH EGEN DISKUSSION	49
8.1 Slutsatser	49
8.2 Egen diskussion.....	50
8.3 Förslag till vidare forskning	50

KÄLLFÖRTECKNING

BILAGOR

Bilaga 1 – Banksektorer i Europa baserat på totala tillgångar

Bilaga 2 – Samtliga noterade banker i de fem bankländerna

Bilaga 3 – Studiens population.....

Bilaga 4 – Rådata ifrån årsredovisningar per 2008-12-31

Bilaga 5 - Nyckeltal.....

Bilaga 6 – SPSS resultat.....

FIGURFÖRTECKNING

Figur 1:1 Studiens fortsatta disposition

Figur 2:1 Egenarbetad figur med information hämtad ifrån IASB:s föreställningsram som visar de två grundläggande antaganden som finns inom redovisningen

Figur 2:2 Figuren visar vilka villkor som skall vara uppfyllda för att få omklassificera ifrån kategori 1 till kategori 2, 3 eller 4.

Figur 2:3 Figuren visar vilka villkor som skall vara uppfyllda för att få omklassificera ifrån kategori 4 till kategori 2 eller 3

Figur 4:1 Studiens population utgörs av 30 banker vilket motsvarar 25 procent av de noterade bankerna.

Figur 4:2 Bilden visar populationen inklusive bortfallen.

Figur 5:1 Visar de omklassificerade tillgångarna hos *HSBC Holdings*, både till anskaffningsvärde och verkligt värde.

Figur 5:2 Effekten på resultaträkningen för *HSBC Holdings*

Figur 5:3 Test som visar normalfördelningen hos studiens variabler

Figur 6:1 Visar resultatförbättringen hos de banker som omklassificerat sina tillgångar.

Figur 6:2 Visar ”eget kapitaleffekter” hos de banker som omklassificerat sina *finansiella tillgångar*.

Figur 6:3 Visar värdeförändring på omklassificerade tillgångar.

Figur 6:4 Visar hur balansomslutningen påverkats

Figur 6:5 Kruskal Wallis test av soliditet och omklassificeringarnas storlek, gav en signifikans på 1,2 procent

Figur 6:6 Kruskal Wallis test av Re och omklassificeringarnas storlek, gav en signifikans på 4,5 procent

Figur 6:7 Kruskal Wallis test av ROA och omklassificeringarnas storlek, gav en signifikans på 6,7 procent

TABELLFÖRTECKNING

Tabell 2:1 Omarbetad tabell ifrån Marton, et al. (2008) som beskriver de olika tillgångarnas kategorier och hur dessa värderas.

Tabell 3:1 Bild över hur en balansräkning såg ut i kommersiella banker i USA i genomsnitt under år 2007

Tabell 5:1 Utdrag ur mallen som visar insamlade variabelvärden.

Tabell 5:2 Valutakurser per den 31 december 2008

1. INLEDNING

Det här kapitlet börjar med en kort historik kring bakgrunden av författarnas valda ämnesområde. Därefter diskuteras problem som till slut kommer att mynna ut i studiens slutgiltiga frågeställning. Kapitlet fortsätter sedan med en redogörelse av studiens syfte och avgränsningar samt disposition.

1.1 Bakgrund

Det som världen över kallas ”finanskrisen” startade redan år 2007 då bostadsmarknaden i USA kollapsade. Det som startade utvecklingen av ”finanskrisen” var att bankerna lånade ut pengar utan säkerhet till mindre kreditvärldiga låntagare, dessa lån benämns med ett annat ord som *subprimelån*. Lånen såldes sedan vidare i form av derivat och försäkringar till andra banker och investerare. Det innebar att det förekom osäkra tillgångar på den finansiella marknaden som sammankopplade banker och investerare globalt. Det dröjde sedan till mars 2008, innan den första stora banken i världen, *Bear Stearns* ifrån USA kollapsade på grund av att man ägde en stor mängd av dessa osäkra tillgångar och ryktet spred sig på marknaden. Det blev startskottet på en bankkras i världen vars like vi inte har skådat sedan 30-talet.¹

I september 2008 hände sedan något som få kunnat förutspå². *Lehman Brothers*, en stor investmentbank i USA gick i konkurs efter det att amerikanska staten inte velat gå in med statliga medel, samtidigt som inte någon annan storbank heller var villig att köpa *Lehman Brothers* utan en statlig garanti, och det gav inte den amerikanska staten. Anledningen till att ingen ville köpa eller satsa i *Lehman Brothers* var att banken i likhet med *Bear Stearns* hade stora mängder osäkra tillgångar, samtidigt hade banken stora åtaganden i form av garantier. Det framkom att en ansevärd del av bankens tillgångar var finansiella derivatinstrument som i grunden bestod av *subprimelån*. En konkurs blev till slut oundviklig och ”finanskrisen” var i full gång.³

När *Lehman Brothers* konkurs var ett faktum, blev den globala sammankopplingen mellan banker och andra finansiella institut tydlig.⁴ Bankerna ville därefter inte låna ut pengar till varandra, delvis på grund av att de inte visste sin egen situation dels eftersom de inte visste vilka problem och åtagande andra banker stod inför⁵.

I Europa drabbades flera finansföretag däribland banker, vilket tvingade regeringarna i dessa länder att agera snabbt. Bland annat påverkades banker i länder som till exempel Frankrike, Belgien, Storbritannien och Island hårt, vilket ledde till att staterna i dessa länder, fick gå in med pengar och förstatliga delar av bankerna för att undvika konkurs.⁶ Till exempel fick Beneluxländerna⁷ delvis förstatliga finanskoncernen *Fortis* och den brittiska regeringen tog helt över bolåneinstitutet *Bradford & Bingley*. I Tyskland fick fastighetsfinansieringsinstitutet *Hypo Real Estate*, lånegarantier på över 300 miljarder kronor från stat och banker.⁸ Detta var en

¹ Brunnermeier, (2009)

² Holland, et al. (2009)

³ Brunnermeier, (2009)

⁴ Bergkvist, (2008)

⁵ Marton, (2008)

⁶ THE TIMELINE: How it all happened. (2008)

⁷ Omfattar Belgien, Nederländerna och Luxemburg

⁸ Braconier, (2008)

bidragande orsak till att EU:s finansministrar samlades omgående och gemensamt kom fram till att något måste ske även inom redovisningsområdet och reglerna som gäller för finansiella bolag.⁹

Det gjorde att *International Accounting Standards Board* (IASB) efter påtryckningar från EU valde att ändra i IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering* och IFRS 7 *Finansiella instrument: Upplysningar*¹⁰. Anledningen till att de tvingades genomföra ändringarna var, förutom den rådande finanskrisen, att det krävdes en anpassning mellan *International Financial Reporting Standards* (IFRS) och de amerikanska reglerna *United States General Accepted Accounting Principles* (US GAAP) som ges ut av *Financial Accounting Standards Board* (FASB), med hänsyn till konkurrensskäl.¹¹ Förändringarna är därmed ett steg i det konvergensprojekt, som avser att harmonisera standarderna, som pågår mellan IASB och dess amerikanska motsvarighet FASB¹².

Ändringarna innebär att vissa *finansiella tillgångar* får omklassificeras från verkligt värde till upplupet anskaffningsvärde, förutsatt att vissa villkor är uppfyllda. Detta får effekt för hur den löpande redovisningen av de omklassificerade tillgångarna sker härnäst. De nya reglerna för IFRS 7 innebar bland annat att bankerna som väljer att omklassificera sina *finansiella tillgångar*, måste fortsätta att upplysa om tillgångarnas verkliga värde, trots att de värderas till upplupet anskaffningsvärde.¹³

Banker har enligt Mishkin & Eakins (2009) en stor del av sina tillgångar i olika *finansiella instrument*, främst i form av lån till privatpersoner och företag. *Finansiella tillgångar* är ett begrepp inom redovisningsreglerna IFRS som tillhör begreppet *finansiella instrument*¹⁴. Därför finner författarna att banker tillhör en bransch som är intressant att studera i och med de nya redovisningsreglerna i IAS 39 och IFRS 7.

1.2 Problemdiskussion

Bankernas *finansiella tillgångar* redovisas på olika sätt efter anskaffningsdatumet beroende på vilken kategori de kommer att tillhöra. I *kapitel 2* kommer detta att tydliggöras ordentligt. När den finansiella marknaden påverkades av faktorer som till exempel den pågående finanskrisen, fick det som effekt att bankerna hade värdenedgångar på sina *finansiella tillgångar*, som direkt påverkade bankernas resultat och egna kapital negativt.

De nya reglerna gällande omklassificering av *finansiella tillgångar* har införts under extremt kort tid jämfört med den sedvanliga remissprocessen, som kan ta flera år¹⁵. Den 13 oktober 2008 publicerade IASB förändringarna av dessa principer och den 15 oktober 2008 antogs de av EU-kommissionen.¹⁶ Då de nya reglerna kom till så snabbt på grund av extrema förhållanden på den finansiella marknaden är effekterna av reglerna extra intressanta att titta noga på. Bland annat

⁹ <http://www.iasb.org> 2009-03-26 kl 09.25

¹⁰ Ibid.

¹¹ <http://www.iasb.org> 2009-03-26 kl 09.48

¹² Marton, et al. (2008)

¹³ Kommissionens förordning (EG) nr 1004/2008

¹⁴ IAS 32 p. 11

¹⁵ Marton, et al. (2008)

¹⁶ <http://www.iasb.org> 2009-03-25 kl 10.19

innebär de nya tilläggen att företagen som utnyttjar regeländringarna kan undvika att de verkliga värdena justeras via det egna kapitalet eller direkt över resultaträkningen. Det beror på att när de nu värderar tillgångarna till upplupet anskaffningsvärde, behöver de inte redovisa en värdened- eller uppgång förrän den realiserats¹⁷.

I den ”finansskris” som råder avser författarna att skriva om något som är aktuellt och direkt kan kopplas till ”finansskrisen”. Författarna avser av den anledningen att undersöka de banker som utnyttjat möjligheten att omklassificera sina tillgångar och vad effekten av detta blev. Fick omklassificeringarna störst effekt på bankernas resultaträkning, eller var det på balansräkningen som det fick störst effekt?

Intressant i sammanhanget blir frågan om det är de banker med till exempel lågt eget kapital som väljer att göra omklassificeringen, eller om det finns andra faktorer som påverkar. Enligt teorin kring *earnings management* brukar företag som går dåligt tendera att välja att redovisa på ett sätt som ökar intjänandet¹⁸. Frågan är om omklassificeringar kan ses som ett ökande av intjänandet? Vidare undrar författarna om det går att utläsa samband mellan storleken på omklassificeringarna och några av de finansiella nyckeltal, som speglar bankernas finansiella ställning? Kan det vara så att mindre lönsamma banker, eller mindre likvida banker i större grad har tillämpat omklassificeringsreglerna?

Diskussionen har sedan lett fram till följande problemformuleringar.

1.3 Problemformulering

Huvudfråga:

Vad blev effekten på resultat- och balansräkningen för de banker som valt att tillämpa de nya omklassificeringsreglerna enligt IAS 39?

Delfråga:

Finns det några samband mellan storleken på omklassificeringarna av de *finansiella tillgångarna* och bankernas finansiella ställning?

1.4 Syfte

Syftet med studien är att författarna ämnar ge läsaren en bild av vilka effekter de nya omklassificeringsreglerna har fått för bankerna. Med effekter åsyftas hur resultatet, det egna kapitalet och tillgångarnas värde kan ha påverkats av omklassificeringarna. Vidare ämnar författarna undersöka om det finns samband mellan storleken på omklassificeringarna och deras nyckeltal. Med storleken på omklassificeringarna, avses förhållandet mellan totala omklassificerade tillgångar och total balansomslutning. Med hjälp av teorierna ämnar författarna sedan kunna finna kopplingar till det resultat som framkommit.

1.5 Avgränsning

Författarna har valt att avgränsa sig till noterade banker som är verksamma inom Europa och som följer IFRS. Då regeländringen infördes under kvartal 3 år 2008, kommer underlaget att utgå från årsredovisningarna för år 2008 där räkenskapsår är lika med kalenderår. Författarna har dessutom

¹⁷ Marton, et al. (2008)

¹⁸ Koziol & Lawrenz, (2009)

valt att begränsa sig till banker som verkar inom storbanksmakterna¹⁹, vilket innebär följande länder: Tyskland, Frankrike, Storbritannien, Italien och Spanien.

Vidare kommer enbart de banker som valt att tillämpa de nya reglerna att studeras.

1.6 Tidigare studier

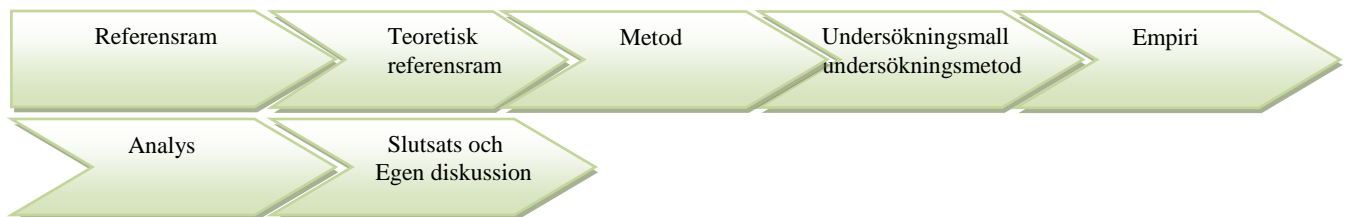
Vad gäller IAS 39 finns det både vetenskapliga artiklar samt studier gjorda av studenter på universitet och högskolor. För att få en uppfattning om vad som redan finns skrivet kring detta ämne har författarna sökt på www.uppsatser.se efter tidigare studier. Sökorden var "IAS 39" och "värdering". När båda orden söktes på samtidigt kom 21 träffar. Inga av de här uppsatserna behandlar dock studiens berörda ämne. Dessa uppsatser fokuserar på de äldre reglerna som gällde tidigare och särskilt möjligheten att värdera *finansiella tillgångar* till verkligt värde. Det beror med största sannolikhet på att de nya reglerna inte hade börjat gälla. Författarna har även sökt på information om det valda ämnet på universitetsbibliotekets databaser, främst *Business Source Premier* och *Googles Scholar*. Resultaten visade att inget var skrivet om just de nya omklassificeringsreglerna men däremot om kapitalreglering, värdering av tillgångar och bankteorier. Att därmed fokusera på vilken effekt omklassificeringen ger för de banker som utnyttjat regeländringen kan därför bidra till en ny synvinkel på detta område.

1.7 Målgrupp

Studien vänder sig till en ekonomikunnig eller en ekonomistuderande läsare som vill få en förståelse för vilka effekter de nya reglerna kan ha gett på bankernas finansiella ställning.

1.8 Disposition

Vidare disposition i arbetet kommer att se ut som följande:

Figur 1:1 Studiens fortsatta disposition.

Referensram

I kapitel 2 kommer de regelverk som används till studien att redogöras för. Författarna börjar med att skriva om vad *finansiella tillgångar* är, innan kapitlet går djupare in på vad IAS 39 och dess nya regeländringar innebär. Vidare beskrivs även Basel II, de kapitaltäckningsregler som gäller för banker.

Teoretisk referensram

I kapitel 3 finns de teorier som är relevanta för att kunna besvara frågeställningarna. Här ges information om hur bankerna fungerar, deras struktur och uppbyggnad. Vidare beskrivs teorier

¹⁹ Det vill säga, baserat på störst totala banktillgångar.

kring *earnings management*, som behandlar hur ledningen i ett företag använder sig av gynnande redovisningsregler och slutligen även nyckeltal.

Metod

I kapitel 4 redogörs för hur studien har gått tillväga, alla val som gjorts och varför. Författarna beskriver hur information har arbetats fram och med hjälp av vilka källor, databaser och Internetsidor och så vidare. Dessutom förs en diskussion kring studiens trovärdighet.

Undersökningsmall och undersökningsmetod

I kapitel 5 redogörs för den mall som skapats för studien, där all information från årsredovisningarna har samlats i. Vidare redogörs för vad alla variabler innebär och betydelsen för att dessa tas med. Författarna kommer även att beskriva hur den statistiska metoden har använts och vad metoden kan ge för resultat.

Empiri

I kapitel 6 redogörs för de resultat som har framkommit av undersökningen. Resultaten kommer bland annat att redovisas med hjälp av diagram som underlättar förståelsen för det som sedan beskrivs i ord. I *bilaga 6*, kommer alla resultat från SPSS att bifogas.

Analys

I kapitel 7 kommer resultatet som redovisades i kapitel 6 att analyseras och tolkas med hjälp av de regler och teorier som beskrivits i kapitel 2 och 3.

Slutsats och Egen diskussion

I kapitel 8, det avslutande kapitlet, kommer slutsatser kring det som beskrivits under analys att dras och frågeställningarna för studien besvaras. Vidare ges förslag till vidare forskning och författarna resonerar kring det resultat som uppkommit för studien.

2. REFERENS RAM

I detta kapitel presenteras den reglering som styr noterade banker i Europa på en övergripande nivå. Två av de viktigaste regleringar som styr en noterad bank i Europa är Basel II och IFRS, där Basel II specifikt gäller för samtliga banker i EU, medan IFRS omfattar samtliga noterade bolag som upprättar koncernredovisning i Europa.

2.1 IAS och IFRS grundläggande ramverk

Inom det europeiska området gäller att samtliga noterade bolag som upprättar koncernredovisning, måste upprätta den enligt IFRS²⁰. Med andra ord omfattas samtliga banker i Europa, som är noterade på offentlig marknad och upprättar koncernredovisning, av plikten att redovisa och upplysa enligt IFRS. Det är viktigt att särskilja begreppen koncern och juridisk enhet, då att en noterad bank i Europa som enbart är en juridisk enhet och inte ingår i en koncern, inte heller omfattas av IFRS per automatik.²¹

För att förstå de regler som styr noterade banker som upprättar koncernredovisning behöver man enligt författarna förstå hur *föreställningsramen för utformning av finansiella rapporter* och de principbaserade standarderna fungerar. *Föreställningsramen* består av grundläggande principer som används som ett ramverk av företag som följer IFRS. Vidare är syftet med ramverket att det skall användas av revisorer som reviderar IFRS bolag, av normsättarna men också av de externa användare som tolkar en finansiell rapport. IASB är normsättare av och utvecklare av internationella redovisningsstandarder (IAS). De använder sig av ramen som utgångspunkt när de tar fram eller utformar en redovisningsstandard.²²

Ramen utgår ifrån två grundläggande antaganden: Att ett bolag skall fortleva och att bolagets redovisning skall ske till bokföringsmässiga grunder. Det sistnämnda innebär att transaktioner avspeglas i de finansiella rapporterna när de inträffar, snarare än när betalning sker.²³

I *föreställningsramen* finns grundläggande definitioner för vad tillgångar, skulder, eget kapital, intäkter och kostnader är och hur de skall klassificeras i balans- och resultaträkningen. Oavsett vad det är för typ av post, får den inte klassificeras hur som helst om den inte uppfyller vissa grundkriterier.²⁴ I *figur 2:1* illustreras vilka olika värderingsmetoder som finns och de egenskaper som en finansiell rapport skall ha.

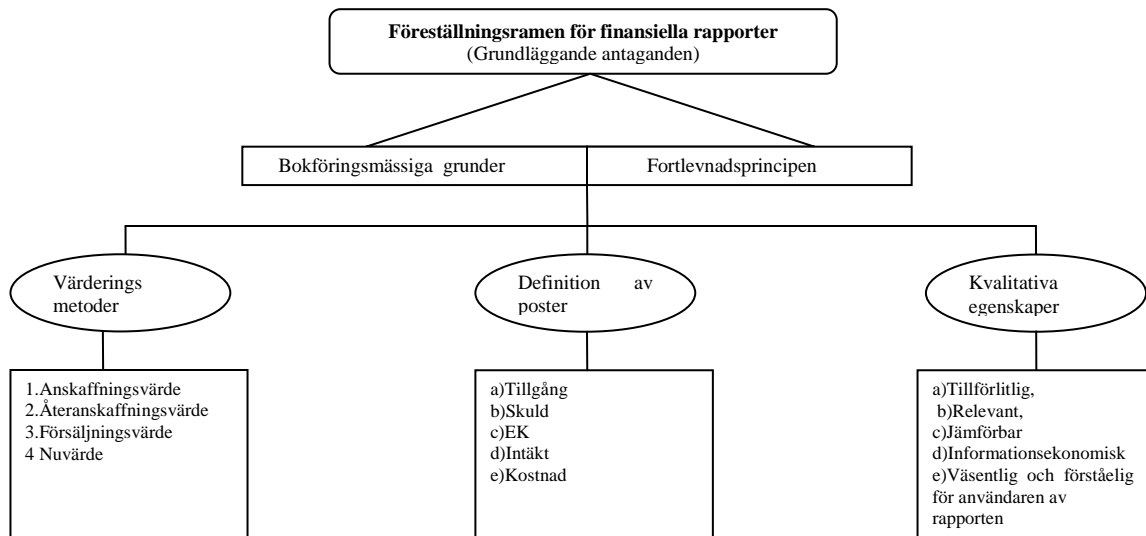
²⁰ Europaparlamentets och Rådets Förordning (EG) nr 1606/2002 p. 6

²¹ Marton, et al. (2008)

²² IASB:s Föreställningsram, p. 1

²³ IASB:s Föreställningsram, p. 22-23

²⁴ IASB:s Föreställningsram, p. 47

Figur 2:1 Egenarbetad figur med information hämtad ifrån IASB:s föreställningsram som visar de två grundläggande antaganden som finns inom redovisningen.²⁵

Om båda de grundläggande syftena är uppfyllda finns sedan olika mål som skall vara infriade. Först skall en värderingsmetod och definition av posterna uppfyllas enligt det som *Föreställningsramen* anger. Därefter är det av stor vikt att redovisningen har de kvalitativa egenskaper som eftersträvas.²⁶ Vad gäller *definition av poster*, anser författarna att den definition som framförallt är värd att behandla i studien, är tillgångar.

En *tillgång* definieras enligt *Föreställningsramen* som följande:

*”Tillgång är en resurs över vilken bolaget har bestämmande inflytandet till följd av inträffade ekonomiska händelser och som förväntas innebära ekonomiska fördelar för bolaget i framtiden”*²⁷

Kvalitativa egenskaper omnämns ej ytterligare då det inte finns några direkta kopplingar till studien.

2.2 Reglering kring finansiella tillgångar

De regler och upplysningskrav som finns avseende *finansiella tillgångar* behandlas i IAS 39- *Finansiella Instrument* och IFRS 7- *Upplysningar* samt IAS 32- *Klassificeringar*. IAS 39 är enligt vissa bedömare den mest betydande standarden.²⁸

²⁵ IASB:s Föreställningsram, p. 22-101

²⁶ IASB:s Föreställningsram, p. 1 ff

²⁷ IASB:s Föreställningsram, p. 49 a

²⁸ Marton, et al. (2008)

Finansiella tillgångar tillhör en övre kategori som definieras i IAS 32. Den övre kategorin dit finansiella tillgångar hör, heter *finansiella instrument*.

Ett *finansiellt instrument* definieras som:

”Varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång i ett företag och en finansiell skuld eller eget kapitalinstrument i ett annat.”²⁹

Ur den här definitionen uppstår *finansiell tillgång* som begrepp och det är och definieras enligt följande:

En *Finansiell tillgång* är varje form av tillgång i:³⁰

- a) Kontanter
- b) Eget kapitalinstrument i annat företag
- c) Avtalsenlig rätt att erhålla kontanter eller annan finansiell tillgång ifrån ett annat företag.
- d) Avtalsenlig rätt att byta finansiell tillgång eller skuld med annat företag

I IAS 39 benämns också begreppet *derivat*, samt begreppet *finansiella tillgångar som inte är derivat*. Vad som är ett *derivat* definieras i IAS 39 som ett *finansiellt instrument* eller annat avtal och som kännetecknas av tre egenskaper:³¹

- a) Dess värde ändras till följd av ändringar i en angiven räntesats, valutapris, råvarupris eller index pris etc. och
- b) Det krävs ingen initial nettoinvestering (eller en mindre initial investering) och
- c) Det regleras i en framtida tidpunkt

2.2.1 Redovisning av finansiella tillgångar

Enligt IAS 39 kan man redovisa *finansiella tillgångar* efter anskaffningen på tre olika sätt. Vid anskaffningstidpunkten redovisas alltid *finansiella tillgångar* till verkligt värde, vilket utgör anskaffningsvärdet.³²

De olika värderingsmetoderna som följer efter anskaffningen beträffande *finansiella tillgångar*, sammanfattas i *tabell 2:1* och metoderna beror på vilken kategori de *finansiella tillgångarna* hör hemma i³³. Se nedan vilka kategorier som finns och hur de redovisas efter anskaffningstidpunkten.

²⁹ IAS 32 p. 11

³⁰ IAS 32 p. 11

³¹ IAS 39 p. 9

³² IAS 39 p. 45

³³ Marton, et al. (2008)

Kategori	Värdering i BR	Löpande redovisning	Exempel på tillgång
1. Finansiell tillgång värderad till verkligt värde via resultaträkningen. <i>(Finansiella tillgångar som innehas för handel)</i>	Verkligt värde	Via resultaträkningen	Aktier, fonder, noterade på marknaden.
2. Investeringar som hålls till förfall	Upplupet anskaffningsvärde	Bokförs ej löpande utan enbart vid realisation. ³⁴	Obligation (med fast löptid och fast ränta exempelvis)
3. Lånefordringar och kundfordringar	Upplupet anskaffningsvärde	Bokförs ej löpande utan enbart vid realisation.	Kundfordran för utförd tjänst, lånefordran till privatperson / företag.
4. Finansiella tillgångar som kan säljas	Verkligt värde	Direkt mot EK	Restkategori, exempelvis värdepapper som ägs i syfte som likviditets reserv snarare än spekulation.

Tabell 2:1 Omarbetad tabell ifrån Marton, et al. (2008) som beskriver de olika tillgångarnas kategorier och hur dessa värderas.³⁵

Kategori 1

Finansiell tillgång värderad till verkligt värde via resultaträkningen kan hänföras till tre typer av poster: Poster som valt att värderas enligt *FVO* och *derivat* som uppfyller kravet för *tillgång* hamnar här. Då de här två posterna saknar betydelse för den här studien nämns de enbart. Den tredje posten definieras som *finansiella tillgångar som innehas för handel*, vilket även är den fortsatta benämningen på kategori 1 i den här studien. Som *finansiell tillgång som innehas för handel* får en post klassificeras till om den uppfyller tre kriterier, varav det viktigaste kriteriet är att den förvärvades eller uppkom i huvudsyfte att säljas eller återköpas på kort sikt.³⁶ Tillgångarna i denna kategori bokförs löpande via resultaträkningen som tabellen ovan visar.

Kategori 2

Investeringar som hålls till förfall är *finansiella tillgångar* som inte är *derivat* med fastställda eller fastställbara betalningar och fastställd löptid som ett företag har för avsikt och förmåga att hålla till förfall, med undantag för:

- De som ett företag vid första redovisningstillfället identifieras som kategori 1 i *tabell 2:1*
- De som ett företag identifieras som kan säljas
- De som motsvarar lånefordringar och kundfordringar³⁷

³⁴ Om det är utländsk valuta på tillgångarna så skall de alltid enligt IAS 21 värderas till aktuell valutakurs per redovisningstillfälle.

³⁵ Marton, et al. (2008)

³⁶ IAS 39 p. 9

³⁷ IAS 39 p. 9

Oavsett vad marknadsvärdet är på tillgången under tiden kommer den i redovisningen att ha samma värde i balansräkningen ända tills den löper ut. Det som kan justera värdet på tillgångar i kategori 2, är om tillgångarna är i annan valuta än bolagets redovisningsvaluta enligt IAS 21. I övrigt sker inga resultatbokningar löpande. En så kallad ”smittoregel” inom IAS 39 säger att om en tillgång av betydande belopp i den här kategorin säljs eller omklassificeras till kategori 1, måste automatiskt resterande del av hela den här kategorin omvärderas i sin helhet till kategori 1. Då måste samtliga tillgångar häri redovisas till sitt verkliga värde per det datumet och sedan löpande. Tillgångarna kan sedan inte hamna i kategori 2 igen.³⁸

Kategori 3

Lånefordringar och kundfordringar är *finansiella tillgångar* som *inte är derivat* och som inte noterats på aktiv marknad och där framtida betalning är fastställd/fastställbar. Det bör nämnas att det finns vissa undantag, exempelvis när en fordran är av sådan kortsiktig art att den uppfyller kriteriet *innehas för handel* och kommer exempelvis att säljas inom kort tid.³⁹ Den här kategorin redovisas enligt samma principer som kategori 2.

Kategori 4

I den här kategorin hamnar de *finansiella tillgångar* som är sådana tillgångar som *inte är derivat* där tillgångarna identifieras som att de *kan säljas* eller som inte kan klassificeras som någon av kategori 1-3 ovan. Det vill säga *finansiella tillgångar* som *inte är derivat* och inte går att placera i någon av de tre kategorierna ovan, men som ändå uppfyller kravet som finansiell tillgång, hamnar automatiskt här. Redovisningen av förändringar i verkligt värde justeras direkt mot eget kapital i en verkligt värdereserv.⁴⁰

Fair Value Option (FVO) är ett begrepp som finns angivet i IAS 39. *FVO* betyder att vilket *finansiellt instrument* som helst får värderas till verkligt värde via resultaträkningen om så önskas initialt. Med andra ord innefattas då alla typer och kategorier i *finansiella tillgångar* eftersom de ingår i begreppet *finansiella instrument*. Ett viktigt krav för att det här skall få ske är bland annat att det måste ske direkt vid anskaffningstidpunkten. Det är dock förbjudet att omklassificera *finansiella tillgångar* värderade enligt *FVO* när ett företag väl valt den här värderingsmetoden. Det här förbudet gäller fortfarande trots de nya omklassificeringsreglerna som kom i oktober 2008. Därför anser författarna att *FVO* inte är av större intresse för den här studien, men ändå ett begrepp värt att nämna för läsaren.

2.3 Den nya regleringen av IAS 39

När de nya reglerna ifrån IASB antogs den 15 oktober år 2008, så var det en direkt reaktion på den finanskris som utvecklats under 2008. Enligt uttalande ifrån såväl IASB som EU så uppkom de nya reglerna till följd av oroligheterna på de finansiella marknaderna. Sir David Tweedie (IASB:s ordförande) yttrade i en pressrelease att det är IASB:s skyldighet att i kreditkristider som dessa, agera omedelbart och säkerställa transparens och stabilitet på de finansiella marknaderna.⁴¹ De nya reglerna innebär att vissa kategorier av *finansiella tillgångar* får omklassificeras till andra kategorier under vissa förutsättningar, eller om exceptionella omständigheter föreligger.⁴²

³⁸ IAS 39 p. 52

³⁹ IAS 39 p. 9

⁴⁰ IAS 39 p. 9

⁴¹ <http://www.iasb.org> 2009-03-25 kl 10.19

⁴² IAS 39 p. 50 B

Finanskrisen som uppstod under kvartal 3 2008 är ett exempel på en sådan exceptionell omständighet. Reglerna gäller retroaktivt från och med den 1 juli 2008, förutsatt att omklassificeringen har skett innan den 1 november 2008. De kategorier som berörs av de nya reglerna är kategori 1 och 4.⁴³ De nya reglerna finns i *Kommissionens förordning (EG) nr 1004/2008*.

Vid en omklassificering som skett innan den 1 november, blir som nämnt ovan, det nya anskaffningsvärdet på tillgången det verkliga värdet från den 1 juli 2008. Sker omklassificeringen efter den 1 november utgör anskaffningsvärdet på tillgången det verkliga värdet från omklassificeringsdagen. Vid omklassificeringen måste hänsyn tas till de värdeförändringar som skett för tillgångarna innan omklassificeringen och detta skall redovisas till de regler som gällde för den kategorin då. Det innebär att en vinst eller förlust i verkligt värde som uppkommit innan omklassificeringen ej får återföras eller justeras. Det som sker efter omklassificeringen skall redovisas till de regler som gäller för den nya kategorin som tillgången nu tillhör.⁴⁴

2.3.1 Omklassificering ifrån kategori 1

Vad gäller kategori 1, *finansiell tillgång som innehas för handel*, som **inte** är derivat, kan dessa nu omklassificeras till kategori 2, 3 eller 4. En grundförutsättning för att få omklassificera en sådan tillgång är att den inte längre innehas med avsikten att säljas eller återköpas inom en nära framtid. Ett annat grundkriterium för att få omklassificera en tillgång ifrån kategori 1, är att den inte finns på en aktiv marknad.⁴⁵ Se *figur 2:2* för en överskådlig bild över de villkor som skall vara uppfyllda för att få omklassificera sina *finansiella tillgångar*.

En omklassificering av en tillgång till kategori 2, *investeringar som hålles till förfall* får endast ske ifall den **inte** uppfyller grundkraven på *lånefordringar och kundfordringar* samt att det föreligger exceptionella omständigheter. Underförstått är att de nya reglerna gäller inaktiva marknader, men om exceptionella omständigheter föreligger får även tillgångar som finns på en aktiv marknad omklassificeras, förutsatt att den inte längre *innehas för handel*.⁴⁶

Om en omklassificering av en tillgång sker till kategori 3, *lånefordringar och kundfordringar* måste kraven för kategori 3 vara uppfyllda. Tillgången måste också avse att innehas i en överskådlig framtid eller till förfall. Tillgångar på en aktiv marknad kan aldrig tillåtas att omklassificeras till denna kategori.⁴⁷

Omklassificering ifrån kategori 1 till kategori 2 eller 3 kan ge en negativ eller positiv ”resultateffekt”. Det beror på att förändringar i verkligt värde dessförinnan redovisades löpande via resultaträkningen. Efter omklassificering redovisas tillgångarna till upplupet anskaffningsvärde. Dock måste upplysning om verkligt värde ske på tillgångarna enligt nya IFRS 7. ”Resultateffekten” är med andra ord: hur mycket bättre eller sämre resultatet hade blivit om en omklassificering inte hade genomförts.⁴⁸

⁴³ IAS 39 p. 103 G

⁴⁴ IAS 39 p. 50 F

⁴⁵ IAS 39 p. 50 D

⁴⁶ IAS 39 p. 50 B och D

⁴⁷ IAS 39 p. 50 D

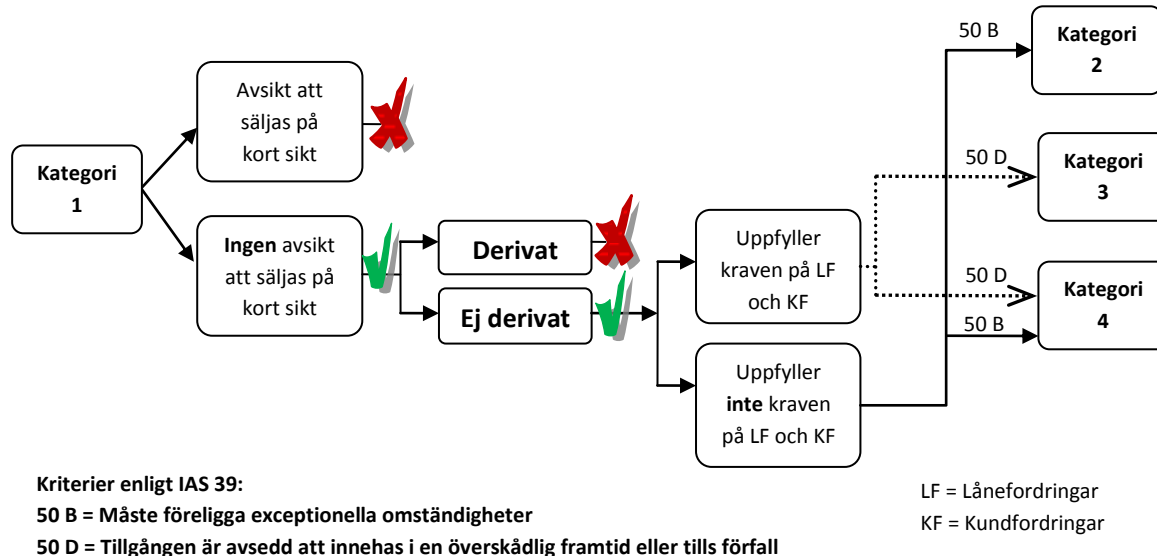
⁴⁸ IFRS 7 p. 12 A

När en omklassificering görs ifrån kategori 1 innebär det att effekten skjuts på framtiden, eftersom värdeförändringen inte längre sker löpande över resultaträkningen⁴⁹.

Då en omklassificering istället sker ifrån kategori 1 till kategori 4, *finansiell tillgång som kan säljas*, får detta ske endast om det föreligger exceptionella omständigheter och om den inte uppfyller kraven för kategori 3, *lånefordringar och kundfordringar*.⁵⁰

Om en omklassificering sker ifrån kategori 1 till kategori 4, kan det uppstå en ”eget kapitaleffekt” eftersom tillgångens värdeförändringar nu kommer att redovisas direkt mot eget kapital, istället för löpande mot resultaträkningen. Den ”eget kapitaleffekt” som uppstår redovisas i en verklig värdereserv under eget kapital. Dessutom uppstår samtidigt en orealiserad ”resultateffekt” eftersom värdeförändringen på tillgången inte längre tas löpande mot resultaträkningen.⁵¹

De nya reglerna anger även att om en omklassificering har skett från kategori 1 till en ny kategori får den aldrig omklassificeras tillbaka till sin ursprungskategori.⁵²

Figur 2:2 Figuren visar vilka villkor som skall vara uppfyllda för att få omklassificera ifrån kategori 1 till kategori 2, 3 eller 4.

2.3.2 Omklassificering ifrån kategori 4

Vad beträffar kategori 4, *finansiella tillgångar som kan säljas* kan dessa omklassificeras till kategori 2 eller 3. Se *figur 2:3* för en överskådlig bild över de villkor som skall vara uppfyllda för att få omklassificera sina *finansiella tillgångar*.

En omklassificering av en tillgång till kategori 2, *investeringar som hålles till förfall*, får endast ske om tillgången inte uppfyller kraven för *lånefordringar och kundfordringar*. Dessutom måste

⁴⁹ Marton, et al. (2008)

⁵⁰ IAS 39 p. 50

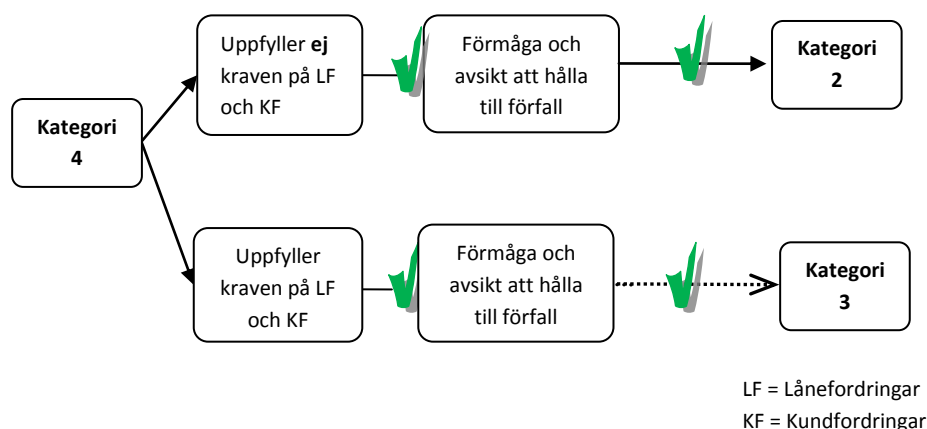
⁵¹ IFRS 7 p. 12 A

⁵² IAS 39 p. 50 E

avsikten och förmågan att inneha tillgången tills den förfaller finnas. Detta var tillåtet även innan de nya reglerna tillkom.⁵³

En omklassificering av en *finansiell tillgång* till kategori 3, *lånefordringar och kundfordringar*, får ske om definitionen för kategori 3 är uppfylld samt att förmågan och avsikten att inneha tillgången för en överskådlig framtid eller till förfall finns.⁵⁴

Om en omklassificering sker från kategori 4 till kategori 2 eller 3, kan det uppstå en effekt i eget kapital eftersom värdeförändringar i verkligt värde dessförinnan justerades direkt mot eget kapital i en ”verkligt värdereserv”. Det innebär att de förändringar som skett innan omklassificeringen skall upplösas om tillgången hade en fast löptid och därmed periodiseras över kvarvarande tid med effektivräntemetoden. Om tillgången inte hade en fast löptid, kommer ”verkligt värdereserven” att kvarstå tills en realisation eller nedskrivning av tillgången sker.⁵⁵ Exakt hur detta går till kommer inte att beröras i studien.

Figur 2:3 Figuren visar vilka villkor som skall vara uppfyllda för att få omklassificera ifrån kategori 4 till kategori 2 eller 3

2.4 IFRS 7 - Upplysningskrav

Upplysningskraven för *finansiella tillgångar* regleras i IFRS 7. Ett företag måste identifiera sina *finansiella instrument* och klassificera dem. Syftet med standarden är att en användare skall ha möjlighet att bedöma de *finansiella instrumentens* betydelse i en finansiell rapport.⁵⁶ Företaget måste även för varje klassificering som kräver upplysning, uttala sig om bland annat tillgångens risk och dess betydelse. Utöver detta måste de upplysa om hur denna risk hanteras.⁵⁷

Varje företag måste dela in *finansiella tillgångar* efter de klasser som finns att se i *Tabell 2:1*.⁵⁸ Indelningen överensstämmer med IAS 39.

⁵³ IAS 39 p. 54

⁵⁴ IAS 39 p. 50 E

⁵⁵ IFRS 7 p. 12 A

⁵⁶ IFRS 7 p.1

⁵⁷ IFRS 7 p.6 ff

⁵⁸ IFRS 7 p.8

Om företaget har omklassificerat en finansiell tillgång från kategori 1, *finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen* eller från kategori 4, *tillgångar som kan säljas* ska det lämnas upplysningar enligt *Kommissionens förordning (EG) nr 1004/2008*. De nya upplysningskraven finns i IFRS 7 punkt 12 A och den innebär att för varje omklassificerad tillgång skall det upplysas om:

- a) Summan av omklassificeringarna uppdelat för varje kategori,
- b) För varje rapporteringsperiod fram till borttagande från balansräkningen, bokförda belopp och verkliga värden för alla *finansiella tillgångar* som har omklassificerats under innevarande och föregående rapporteringsperioder,
- c) Om en finansiell tillgång har omklassificerats i enlighet med IAS 39 punkt 50 B, den exceptionella omständighet som föranlett omklassificeringen samt fakta och andra förhållanden som styrker att situationen var exceptionell,
- d) Orealiserade förändringar i verkligt värde som redovisats innan omklassificering och det föregående räkenskapsåret,
- e) Förändringar i verkligt värde som skulle ha redovisats om omklassificering inte gjorts och
- f) den effektiva ränta och beloppen för de uppskattade kassaflöden som företaget förväntar sig att kunna återkräva per dagen för omklassificeringen av den finansiella tillgången.

2.5 Basel II kapitaltäkningsregler för banker i Europa

Basel II är ett ramverk som reglerar banker i Europa. Enligt två direktiv som antogs av EU år 2006 gjordes gällande att samtliga medlemsländer inom EU i sin lagstiftning ska implementera Basel II senast vid utgången av år 2007.⁵⁹ För samtliga banker i EU började dessa regler alltså att gälla senast från och med början av år 2008. Författarna kommer inte att gå djupt in på det här området, utan endast ge en övergripande bild, samt förklara några av de grundprinciper som finns i ramverket för att läsaren skall förstå att det finns en branschspecifik reglering av banker.

Basel II är en vidareutveckling av Basel I ramverket, som kom ut år 1988. Ramverket gavs ut av Baselkommittén som grundades av G10⁶⁰ ländernas centralbanker. Det fanns flera syften med grundandet av kommittén. Några av de centrala syftena var att skapa likvärdiga konkurrensförhållanden mellan banker globalt sett. Ytterligare syften var att öka tillförlitligheten och stabiliteten mellan banker globalt. Konkret innebar det bland annat att gemensamma kapitaltäkningsregler infördes där den lägsta gränsen av kapitaltäkningskrav angavs till 8 procent.⁶¹

Basel II är uppbyggt efter tre pelare som behandlar de olika grunderna med ramverket. En förenklad sammanfattning av de tre pelarna följer nedan.

⁵⁹ Europaparlamentets och Rådets Direktiv 2006/49/EG, Introduktion p. 2

⁶⁰ I G-10 ingår USA, Canada, Japan, Storbritannien, Frankrike, Tyskland, Italien, Holland, Belgien, Sverige och Schweiz. Inom ramen för BCBS deltar även Luxemburg och Spanien.

⁶¹ <http://www.bis.org> 2009-04-29 kl 12.14

Pelare I

I den första pelaren behandlas de minimikapitalkrav som en bank måste ha för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker⁶². Vad som menas med minimikapitalkrav för kreditrisker är att när en bank lämnar kredit till någon, privatperson som företag, annan bank, stat eller kommun etc. måste banken använda ett minimum av sitt egna kapital för att få lov att låna ut. Det anges även i Basel II att det totala kapitalratiet aldrig får understiga 8 procent⁶³.

Pelare II och III

Den andra pelaren handlar delvis om tillsynsmyndigheterna i varje land som en bank verkar i. En viktig aspekt med tillsynsmyndigheternas övervakande är inte bara att se att bankerna uppfyller sina minimikapitalkrav, utan syftet är att uppmuntra eller påtvinga bankerna att ha en bra riskhanteringsprocess som går att övervaka.⁶⁴

Den tredje och sista pelaren i regelverket behandlar bankernas upplysningskrav, bland annat vilken kvantitativ och kvalitativ information som de måste upplysa om.⁶⁵

⁶² Basel II Pelare I p. 683 (i) och p. 644

⁶³ Basel II Pelare I p. 40

⁶⁴ Basel II pelare II p. 720

⁶⁵ Basel II pelare III p. 1

3. TEORETISK REFERENSRAM

I kapitlet presenteras den teoretiska referensram som författarna anser vara relevant för att kunna besvara studiens frågeställningar. De teorier som berörs är hur en bank är uppbyggd och hur den fungerar. Vidare beskrivs earnings management och olika nyckeltal som är viktiga för banken.

3.1 Vad är en bank och hur är den uppbyggd i teorin

Det finns flera olika sorters banker, till exempel; centralbanker, kommersiella-, hypoteks-, investment- och sparbanker. Bankerna har flera olika viktiga uppgifter men de mest centrala är att erbjuda lån, ta emot sparande och utföra betalningstransaktioner.⁶⁶ I studien kommer centralbankerna inte att beröras.

Banker erhåller kapital bland annat genom att själva satsa eget kapital, men också genom att låna kapital ifrån annan bank samt genom att privatpersoner och företag sparar sina pengar i banken. En bank kan sedan använda kapitalet till att förvärva tillgångar såsom värdepapper och låna ut det till privatpersoner. Vinster uppkommer när banker tar ut räntor på sina tillgångar som är högre än den ränta de själva har på sina skulder.⁶⁷

En övergripande förståelse för hur balansräkningen i en bank vanligtvis är uppbyggd, illustreras i *tabell 3:1* nedan. Tabellen visar förhållandena och proportionerna på balansposterna som de var under år 2007 i genomsnitt, för kommersiella banker i USA. Författarna anser att tabellen är tillämplig för att beskriva hur balansräkningarna ser ut för bankerna i Europa, då det endast handlar om en teoretisk uppbyggnad.⁶⁸

Assets (Uses of funds)*		Liabilities (Sources of funds)	
Reserves and cash items	3 %	Checkable deposits	6 %
Securities		Nontransaction deposits	
U.S. government and agency	12	Small-denomination time deposits	
State and local government and other securities	11	(< \$100,000 + savings deposits)	40
Loans		Large-denomination time deposits	19
Commercial and industrial	12	Borrowings	26
Real estate	34	Bank capital	9
Consumer	7		
Interbank	4		
Other	9		
Other assets	8		
Total	100	Total	100

* In order of decreasing liquidity.

Tabell 3:1 Bild över hur en balansräkning såg ut i kommersiella banker i USA i genomsnitt under år 2007.⁶⁹

⁶⁶ <http://www.bankforeningen.se> 2009-04-13 kl. 10.33

⁶⁷ Mishkin & Eakins, (2009)

⁶⁸ Ibid.

⁶⁹ Ibid.

3.1.1 Skulder och åtaganden

Skulder i en bank består av; konton med checkkredit, sparkonton och tidsbestämda placeringar. De två sistnämnda är den vanligaste kapitalkällan för en bank. Vidare har bankerna främmande kapital som de själva har lånat ifrån centralbanken eller andra banker och bolag. Även denna post är en viktig kapitalkälla för banken.⁷⁰ Röntan de betalar för att låna pengar ifrån centralbanken, är till exempel i Sverige den så kallade reporäntan⁷¹. Det som kan definieras som en skuld för banken är, utöver att betala tillbaka sitt lånade kapital, att ha pengar tillgängligt om innehavaren till bankkontot önskar att ta ut dem. En bank betalar dessutom avgifter i form av spar- och låneräntor till kunderna.⁷²

3.1.2 Eget kapital

Sista posten på skuldsidan i *tabell 3:1*, är bankens egna kapital, vilket framförallt består av ägarnas satsade pengar i form av aktiekapital samt tidigare års resultat. Eget kapital utgör en slags säkerhet om tillgångarna skulle tappa i värde. Det egna kapitalet i banken kan öka antingen genom nyemission och/eller bankens vinster.⁷³ Om tillgångarna däremot sjunker, till exempel på grund av att en låntagare inte kan betala tillbaka sitt lån, uppstår kreditförluster som indirekt hamnar i det egna kapitalet. Det går till exempel inte att sätta ned kapital som kommer ifrån bankens sparare, eftersom det är ett ofrånkomligt åtagande som banken har.⁷⁴

Därför är det viktigt för en bank att fastställa hur mycket eget kapital de bör ha⁷⁵. Ett högt eget kapital har både fördelar och nackdelar. Fördelen med att ha ett högt eget kapital är för ägarna att deras investering blir säkrare, eftersom det reducerar risken för att banken går i konkurs när eventuella förluster uppkommer. Men ett högt eget kapital är även kostsamt för en bank i den bemärkelsen att ju större det egna kapitalet är, desto högre avkastning kräver ägarna. Bankledningen måste därför avväga fördelen med att få en högre säkerhet i förhållande till en högre kapitalkostnad.⁷⁶

Det kan även vara en risk att ha ett högt eget kapital då det på kapitalmarknaden kan ge ett sken om att banken innehar riskfyllda tillgångar. Det kan tolkas som att banken vill säkra upp med ett högre eget kapital, för att undvika en eventuell konkurs eller att bankens sparare tar ut sina pengar. Samtidigt kan ett alltför lågt eget kapital tyda på att banken är på väg att bli insolventa. Också detta kan leda till en bankrusning, vilket under alla omständigheter, utgör ett reellt hot mot en annars solvent bank.⁷⁷

⁷⁰ Mishkin & Eakins, (2009)

⁷¹ <http://www.riksbanken.se> 2009-04-22 kl 12.37

⁷² <http://www.bankforeningen.se> 2009-04-13 kl. 10.33

⁷³ Mishkin & Eakins, (2009)

⁷⁴ Kohn, (2004)

⁷⁵ Niu, (2008)

⁷⁶ Koziol & Lawrenz, (2009)

⁷⁷ Diamond & Rajan, (2000)

Det är därför viktigt att det finns regleringar på hur stort det egna kapitalet måste vara⁷⁸. Anledningen till att kapitaltäckningsregler är viktiga är enligt bland annat Niu (2008) följande⁷⁹:

- Bankens ägare blir mer försiktiga när deras egna kapital står på spel
- Kapitalkravet för med sig en mer riskanpassad prissättning, till exempel vid utlåning till privatpersoner eller företag.
- Om banken går i konkurs minskar kostnaderna för andra parter, ju högre eget kapital banken har.

En studie av Diamond och Rajan (2000) menar dock att en kapitalreglering på längre sikt kan vara till nackdel och göra bankers verksamhet än mer riskfylld⁸⁰. Kahane (1977) och Koehn och Santomero (1980) visar i sina studier att ett högre kapitaltäckningskrav leder till att banker investerar i mer riskfyllda tillgångar, vilket är tvärtemot vad normsättarna hade i åtanke när regeln utformades. Tanken var att ett högre eget kapitaltäckningskrav skulle skydda banken bättre mot risken att gå i konkurs, inte att ta större risker.⁸¹

3.1.3 Tillgångar

På tillgångssidan finner vi det som banker utnyttjar sitt kapital till. Bankers tillgångar består till en stor del av *finansiella instrument*. Några exempel på *finansiella instrument* är aktier, obligationer och lån. Utlåningen står för den största delen av en banks tillgångar, men tillgången är väldigt illikvid i den bemärkelsen att banken inte kan använda dessa pengar igen förrän lånet faller ut för betalning. Däremot får de sin största avkastning på dessa tillgångar på grund av den högre risk de tar. Risken som en bank tar är att den som lånat pengar inte kan betala tillbaka. Dessutom kan de utlånade pengarna inte användas till att investera i annat.⁸²

3.2 Bankers verksamhet

Banker får sina inkomster främst i form av till exempel räntor på utlånat kapital, avgifter för tillhandahållande av tjänster och kurtage på transaktioner. I vissa fall får de även inkomster genom att garantera köp av värdepapper och för det erhålla en ersättning. Vad bankerna garanterar är att de kommer betala en säljare om köparen av värdepappret inte kan slutföra sitt köp. Sådana garantier syns inte på bankens balansräkning, vilka benämns som aktiviteter utanför balansräkningen. Det innebär att bankerna sinsemellan inte kan se varandras åtaganden, vilket blev ett problem när finanskrisen slog igenom under hösten 2008.⁸³

Banker tar många gånger höga risker eftersom tillgångar förknippat med höga risker oftast ger den största avkastningen. Det är bland annat av den anledningen det finns bestämmelser som reglerar hur banker får agera och vilka minimikrav som finns på det egna kapitalet.⁸⁴

Basel II som berördes i *avsnitt 2.5* kom till delvis av den anledningen. När en bank växer i både storlek och komplexitet blir det svårare för en normsättare att hitta och kontrollera deras

⁷⁸ VanHoose, (2007)

⁷⁹ Niu, (2008)

⁸⁰ Diamond & Rajan, (2000)

⁸¹ Kahane, (1977) och Koehn & Santomero, (1980)

⁸² Mishkin & Eakins, (2009)

⁸³ Brunnermeier, (2009)

⁸⁴ VanHoose, (2007)

riskbeteende. Därför letar normsättarna hela tiden möjligheter att förhindra att bankerna tar överdrivna risker.⁸⁵

Moral hazard är ett begrepp, som innebär att en individ eller institution inte drabbas fullt ut av de negativa effekterna av sitt eget handlande. Av den anledningen får individen eller institutionen ett incitament och en tendens att handla mindre försiktigt än vad de skulle ha gjort i en annan situation. Det bidrar till att den andra parten får ta den negativa konsekvensen av den förstes handlande. Därför bidrar statliga insättningsgarantier till banker att *moral hazard* situationer kan uppstå. En *moral hazard* situation dyker därför upp om banker tar onödiga risker, som de antingen vinner på, eller så förlorar skattebetalarna på det. Ifall banker har placerat spararnas pengar på tillgångar som går förlorade och staten går in och täcker upp varje enskild sparares konto, får skattebetalarna betala för bankens risktagande.⁸⁶

3.2.1 Bankers kapitalkostnader

För de flesta banker är kostnaden för att låna pengar, exempelvis ifrån en centralbank, billigare än att ta pengar från det egna kapitalet. Bland annat tillåter skattereglerna att företagen får dra av räntekostnader på inlånade pengar. Däremot får banker liksom övriga företag inte kostnadsföra utdelning från eget kapital till aktieägarna. I många fall är också ägarnas avkastningskrav på eget kapital högre än vad räntekostnaden för att låna kapital är. Slutligen finns det även belägg för att bankerna själva föredrar främmande kapital, som sätt att få kapital till investeringar, jämfört med det dyrare alternativet eget kapital. Det har även visat sig att mer riskbenägna kreditgivare under recession har en större benägenhet till att öka sina kostnader för främmande kapital jämfört med kostnaden för eget kapital.⁸⁷ Enligt en studie av Santos (2004) framkom det att under recession brukar generellt sett alla banker öka sina kostnader för främmande kapital, men övervägande är ökningen störst hos de mer riskbenägna bankerna.⁸⁸ Tvärtemot säger dock en studie av Covitz et al (2004), som menar att mer riskbenägna banker är minst sannolika till att öka sina kostnader⁸⁹.

3.3 Earnings management

Earnings management teorin (*EM*) handlar framförallt om hur företag kan använda sig av olika typer av periodiseringar i redovisningen, för att gagna bolaget självt och dess ledning. Det finns en rad olika modeller för att mäta hur denna periodisering och avkastning till ägare och ledning, som författarna dock inte tänker gå in på. Vad som är centralt för teorin är att en ledning i ett företag tenderar till att öka intjänandet med hjälp av redovisningen i vissa situationer.⁹⁰

Enligt teorin finns det bevis för att ledningen i många fall tenderar att använda sig av fördelaktiga redovisningsregler när ett noterat företag exempelvis inte uppnår marknads förväntningar, så att dessa förväntningar uppnås. Teorin säger vidare att företag som går dåligt tenderar att använda sig av oväntade periodiseringar för att lyfta upp resultatet. Ledningen i ett företag tenderar också att använda sig av data i olika kontrakt som är till deras fördel när företaget går bra, data som inte lyfts fram på samma sätt när kontrakten går emot dem. Som exempel nämns

⁸⁵ Niu, (2008)

⁸⁶ Lee, (2005/2006)

⁸⁷ Niu, (2008)

⁸⁸ Santos, (2004)

⁸⁹ Covitz, et al., (2004)

⁹⁰ Riahi-Belkaoui, (2004)

kompensationsbaserade kontrakt mellan företaget och dess ledning, samt bonusar som är kopplat till viss typ av redovisningsdata (exempelvis nyckeltal).⁹¹

En intressant aspekt av *EM* teorin är att den specifikt nämner bankbranschen som ett typiskt exempel där den förekommer. Det påstås nämligen att *EM* uppstår ur två former av reglering kring ett företag, dels när det sker en branschreglering (t.ex. Basel II) och dels när det uppstår regleringar kring företaget (eller branschen) på grund av missförtroende ifrån marknad och allmänhet.⁹²

Healy och Wahlen (1999) menar att bank och försäkringsindustrin är två branscher där redovisningsdata går att koppla till ovan nämnda regleringar. Exempelvis menar de att då banker har hårda krav på sig att tillhandahålla en viss mängd av eget kapital för att få bedriva verksamhet och detta kapital räknas fram genom att använda redovisningsdata som i viss mån av ledningen är tolkningsbar. De lägger fram en hypotes som stöder detta, som lyder:⁹³

*“Banks that are close to minimum capital requirements tend to overstate loan loss provisions, understate loan write offs, and recognize abnormal gains on securities portfolios”*⁹⁴

Några av problemen med teorin som Matsumoto (2002) menar finns är att många chefer och revisorer noggrant studerar redovisningsregler. Därmed kan man inte säga att det är några onormala fördelar ett bolag använder sig av enligt *EM* teorin. Istället används regler som finns och att inte följa dessa vore fel. Matsumoto menar också att i längden vill ingen företagsledning manipulera upp vinsterna genom periodiseringar, eller fördelaktig tolkning, utan att det endast är på kort sikt.⁹⁵ På lång sikt ökar i själva verket förväntningarna ifrån marknaden, vilket kan få till följd att företaget på sikt tappar i värde, om inte vinster motsvarar faktiska siffror.⁹⁶

3.4 Nyckeltal

Ett företags ekonomiska situation kan, med hjälp av ett nyckeltal, enkelt identifieras, beskrivas och analyseras. Ett nyckeltal visar en förenklad bild av verkligheten genom att standardisera förhållanden för det som mäts. För att förstå vilka nyckeltal som är viktiga för ett företag bör man ta hänsyn till både storleken och strukturen, men även den bransch de verkar i.⁹⁷

Det finns flera olika nyckeltal som kan beskriva hur den finansiella situationen ser ut för ett företag. Då det gäller banker finns det en del nyckeltal som de själva väljer att räkna fram i sin redovisning och visa som viktiga, för att ge en bild av deras ekonomiska situation. Nedan redogörs för några av dessa nyckeltal.

Lönsamhet hos företag kan mätas på flera olika sätt. Ett företags vinst/förlust eller resultat före skatt säger väldigt lite om lönsamheten, såvida det inte sätts i relation till något. Ett resultat före skatt på till exempel en miljon kronor går inte att klassificera som bra eller dåligt. Svaret blir

⁹¹ Riahi-Belkaoui, (2004)

⁹² Ibid.

⁹³ Healy & Wahlen, (1999)

⁹⁴ Ibid., s. 378

⁹⁵ Matsumoto, (2002)

⁹⁶ Riahi-Belkaoui, (2004)

⁹⁷ BAS Nyckeltal, (2006)

istället att ”det beror på”. Här spelar nyckeltal en viktig roll då de sätter olika siffror i förhållande till något, beroende på vad man vill mäta.⁹⁸

Nyckeltalet räntabilitet på eget kapital (Re) är ett av de mest övergripande inom lönsamhetsmätning, eftersom det avspeglar lönsamheten på ägarnas satsade kapital.⁹⁹

Räntabilitet på totalt kapital är ett annat väldigt användbart nyckeltal för att mäta hur väl ett företag använder sina tillgångar.¹⁰⁰ Räntabiliteten på totalt kapital mäter hur lönsam en bank är i förhållande till samtliga sina satsade tillgångar. Författarna har i studien valt att använda sig av den internationella varianten på räntabilitet på totalt kapital, som på engelska benämns ”Return On Assets” (ROA). Det finns även ett klarlagt samband mellan ROA och bankernas eget kapital som lyder:

”Given the return on assets, the lower bank capital, the higher return for the owners of the bank”¹⁰¹

Det bör nämnas att nyckeltalet skiljer sig något ifrån det svenska nyckeltalet, räntabilitet på totalt kapital, som beräknas mer detaljerat. ROA mäter hur väl vinster per totala tillgångar förhåller sig till en specifik tidpunkt och där beaktar alla effekter såsom skatter, valutakurser etc. Re tar hänsyn till förändringen över tiden samt att den ej innefattar några skatteeffekter, vilket ROA gör.

Ett tredje nyckeltal, som kanske är det viktigaste för just banker, är soliditet. Nyckeltalet är ett av de vanligaste måtten på finansiell styrka och kan i vanliga fall sägas vara ett mått på ett företags långsiktiga överlevnad.¹⁰² Att ha en hög soliditet, det vill säga högre eget kapital, kostar banker mycket mer än att låna främmande kapital och investera dessa i tillgångar. Av den anledningen väljer banker att ha en lägre soliditet och istället ha en kapitalbuffert, för att undvika likviditetsbrist.¹⁰³

Soliditetsanalys kräver en viss analys av vilken typ av tillgångar som bolaget förfogar över. För banker gäller det att man har en låg soliditet, på grund av att kapitalkostnaden för eget anskaffat kapital är högre än den för främmande kapital.¹⁰⁴

⁹⁸ Nilsson, et al. (2002)

⁹⁹ Ibid.

¹⁰⁰ Ibid.

¹⁰¹ Mishkin & Eakins, (2009) s. 435

¹⁰² Nilsson, et al. (2002)

¹⁰³ Koziol & Lawrenz, (2009)

¹⁰⁴ Nilsson, et al (2002)

4. METOD

I detta kapitel redogörs för de metodval och urval som tillämpats i studien. I kapitlet redogörs även för några av de för- och nackdelar valen inneburit. Syftet med kapitlet är att ge läsaren en förståelse för hur studien gått tillväga, men också bedömningar kring dess trovärdighet.

4.1 Val av metod

Insamling av information till studier kan göras på två olika sätt; genom att använda en kvalitativ eller en kvantitativ metod. Metoderna skiljer sig bland annat åt i hur information skall tolkas, där den kvalitativa metoden avser skapa en djupare förståelse för ett fenomen, medan den kvantitativa metoden avser att dra generella slutsatser.¹⁰⁵ En kvantitativ metod innebär att man kan samla in en större mängd data som går att kvantifiera till numerisk data. Det går sedan att analysera den data för att få fram både skillnader och likheter inom ett fenomen.¹⁰⁶

Den här studien kommer att behandla banker som utnyttjat möjligheten att omklassificera vissa typer av *finansiella tillgångar* enligt de nya reglerna ifrån IASB. En kvantitativ studie lämpar sig därför bäst, eftersom författarna önskar se vilka effekter det har fått för de banker som använt sig av den här möjligheten. Styrkan med en kvantitativ metod är att informationen som inhämtas är neutral och inte subjektiv vilket gör att personliga värderingar inte kan spela in. En annan fördel är att det går att samla in en större mängd data som går att analysera på olika sätt.¹⁰⁷

Den kanske största nackdelen med att använda sig av ett kvantitativt metodval i det här fallet är att viktig och relevant information kan gå om intet då vi inte går djupare in i varje enskilt fall.¹⁰⁸

För att kunna besvara den valda frågeställningen kommer författarna att fördjupa sig inom de lagregler och teorier som är relevanta för studien. Därefter kommer empirin att samlas in och det som där framkommer skall sedan jämföras med teorierna och analyseras av författarna. Utifrån analyserna kan författarna sedan dra generella slutsatser kring vilken effekt omklassificeringarna har fått för bankerna som tillämpade den nya regeln samt vilka samband som gick att utläsa.

Ett annat ord för det som just beskrivits är deduktion, vilket innebär att man utifrån hypoteser och förklaringar ifrån befintliga teorier, jämför teorierna med det som skall avbilda verkligheten. Det sker genom att utgå från teorin till empirin och jämföra vilka skillnader eller likheter som finns dem emellan. En nackdel med deduktion är att slutsatsen för studien endast är korrekt om utgångspunkterna är korrekta.¹⁰⁹ Det innebär att de valda teorierna påverkar studien i en viss riktning och nya upptäckter kan inte göras. Författarna är medvetna om detta, men ser ändå fördelarna med att analysera resultatet i studien på angivet sätt.

4.2 Källor

Under studiens gång har författarna förkovrat sig inom sitt ämne genom att leta vetenskapliga artiklar och böcker via universitetsbibliotekets databaser. Den databasen som användes var *Business Source Premier* och sökord som användes för att få fram lämpliga artiklar inom det

¹⁰⁵ Esaiasson, et al. (2007)

¹⁰⁶ Bryman & Bell (2005)

¹⁰⁷ Esaiasson, et al. (2007)

¹⁰⁸ Bryman & Bell (2005)

¹⁰⁹ Lindfors Johansson, (1993)

valda området var: *bank, risk behavior, bank behavior, basel II, IAS 39, capital regulation, accounting theory, financial instruments, financial crisis, reclassification, capital structure, earnings management och subprime mortgage*. Internet har också använts för att hitta artiklar angående ”finanskrisen”. Bland annat användes sökmotorn *Google Scholar*, för att få fram väsentliga artiklar kopplade till studien. På *Google Scholar*, är det möjligt att se om en artikel är granskad och godkänd som en vetenskaplig artikel, samt om artikeln finns att tillgå på till exempel universitetsbiblioteket. I vissa fall hittades nytt material via en artikels referenser. Allt material till empirin samlades in med hjälp av varje banks årsredovisning och den hämtades från respektive banks hemsida. När det gäller referensramen är den uppbyggd av gällande regelverk som gemensamt berör de noterade bankerna i EU. Lokala regler som också styr bankerna i varje land är inte beaktat, såsom till exempel skatteregler. Då för att förtydliga det som redan skrivits.

Det material som har insamlats till studien består av data ifrån bankernas årsredovisningar. Datan är att betrakta som primär, eftersom syftet med studien bygger på datan härifrån. Vidare är datan som används till studien av tvärsnittsdata, då datan avser förhållanden vid en viss tidpunkt. I studiens fall den 31 december år 2008.¹¹⁰

4.3 Population och urval

Författarna har tagit reda på vilka länder i Europa som kan klassas som de fem största bankländerna baserat på totala banktillgångar. På *European Banking Federation*¹¹¹ kunde statistik över den europeiska banksektorn fås fram. Resultatet av sökningen gav följande fem länder rangordnat efter storlek: se *bilaga 1*

- Storbritannien
- Tyskland
- Frankrike
- Italien
- Spanien

Med hjälp av databasen *Datastream* har författarna sedan lyckats få fram samtliga noterade banker i de här länderna. Det innebär inte per automatik att samtliga de här bankerna följer IFRS, eftersom det krävs att bankerna upprättar koncernredovisning för att omfattas av IFRS. Författarna behöver därför gå igenom samtliga banker som framkom i körningen av *Datastream* och sedan, via bankernas hemsidor, ta reda på vilka som tillämpar IFRS och inte. Det sker genom att gå igenom redovisningsprinciperna i den senast släppta årsrapporten.

Studiens valda population är noterade banker i Storbritannien, Tyskland, Frankrike, Italien och Spanien som har tillämpat möjligheten att omklassificera någon del av sina *finansiella tillgångar* enligt IAS 39. Således blev *Datastream* en ”ram” för studien där alla noterade banker i dessa länder kunde tas fram. Noterade banker som inte har gjort en omklassificering av sina *finansiella tillgångar* kommer inte heller att ingå i den valda populationen. För att kartlägga populationen utgick författarna ifrån resultatet som framkommit om bankerna i varje land som tillämpar IFRS. Steg två blev att kartlägga vilka banker som utfört en omklassificering enligt de nya reglerna i IAS 39. I de fall det inte fanns rapporter på engelska, kunde dessa banker inte ingå i urvalet, då språket begränsar oss. Författarna kommer därefter att utföra en totalundersökning av studiens

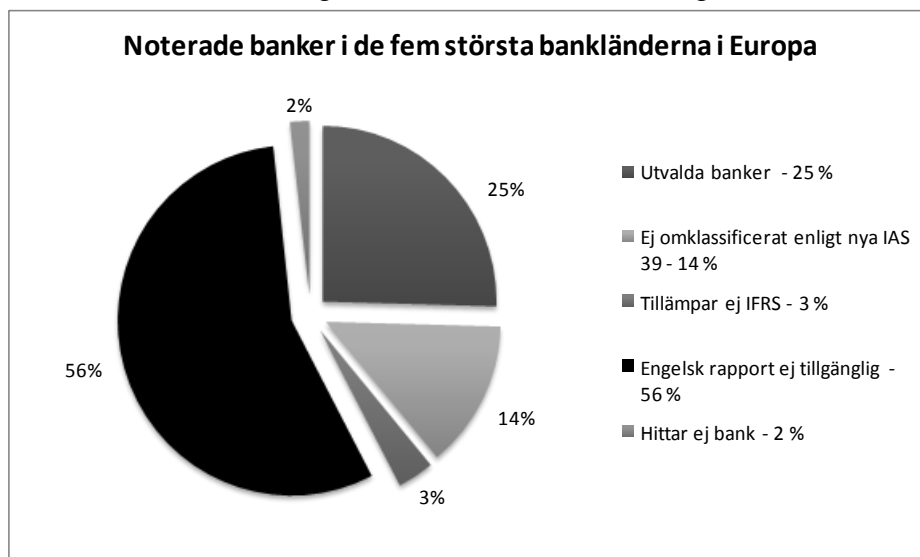
¹¹⁰ Dahmström, (2005)

¹¹¹ <http://www.fbe.be> 2009-04-07 kl 11.25

population, då den inte är så stor och därmed blir lätthanterlig för oss. Se *bilaga 3* som visar de banker som ingår i populationen.

I *Datastream* kunde totalt 118 noterade banker i de fem länderna tas fram, se *bilaga 2*. Då populationen enbart är de banker som tillämpar IFRS och har valt att omklassificera sina tillgångar, kommer övriga banker ej att ingå i studien. I *figur 4:1* visas hur författarna har bearbetat all information för att komma fram till den valda populationen. De banker som i sin årsredovisning eller delårsrapport har uppgett att en omklassificering har skett och upplyst om det uppgår till 30 i antal. De här bankerna ligger under, *utvalda banker* i figuren.

De övriga 88 banker som inte ingår i populationen har fallit bort av olika anledningar, vilka har delats upp i olika kategorier i *figur 4:1*. Antingen har bankerna uppgett att de valt att inte omklassificera några tillgångar, eller så tillämpar de inte IFRS. I två enstaka fall har bankerna inte kunnat hittas över huvudtaget. Under den största kategorin, *engelsk rapport ej tillgänglig*, hamnar de banker vars hemsida eller årsredovisning inte är på engelska. Det innebar att ingen slutsats kunde tas om bankerna hade genomfört en omklassificering eller inte.

Figur 4:1 Studiens population utgörs av 30 banker vilket motsvarar 25 procent av de noterade bankerna.

4.3.1 Datainsamling

När datainsamlingen genomfördes så hade inte alla banker som valt att omklassificera en del av sina *finansiella tillgångar*, enligt nya IAS 39, lämnat ut sin årsredovisning för räkenskapsåret 2008. För att hinna göra klart studien i tid valdes den 5 maj som sista dag för datainsamling och de banker som inte per det datumet släppt sin årsredovisning, klassificerades som bortfall i studien. Att författarna vet vilka banker som har omklassificerat *finansiella tillgångar* enligt de nya reglerna beror på att information om detta finns att tillgå via bankernas kvartalsrapporter och pressreleaser. För att öka jämförbarheten i studien valdes att enbart årsrapporter skulle användas. De banker som har brutet räkenskapsår kommer inte heller att tas med i studien, utan enbart banker som har räkenskapsår lika med kalenderår.

Fördelen med att studera årsredovisningar jämfört med att till exempel utföra intervjuer, är att en distans till bankerna har hållits och således har bankerna inte kunnat påverka resultatet som framkommit i studien. Även om dessa siffror är offentliga, hade företagen kanske vid en intervju velat få oss att tro på att anledningen till att omklassificeringen gjorts var en annan än det som antagits på förhand. Förutsättningen för att lyckas med undersökningen var att i förväg ha tänkt igenom vilka siffror som behövdes ta fram, hittat de banker som gjort omklassificeringen och resonerat kring vilka samband som skulle undersökas. När informationen sedan samlades in var det av stor vikt att den registrerades på ett systematiskt sätt.

För att undvika att fel siffror dokumenterades valde författarna att skriva ut det material som behövdes ifrån årsredovisningen och markera de siffror som skulle läggas in i mallen. Se *avsnitt 5.1* för beskrivning av mallens uppbyggnad. Genom att ha siffrorna framför sig blev det lättare för den andre i det sista skedet, innan datamaterialet skulle användas, ”dubbelkolla” så att siffrorna var korrekt avlästa och dokumenterade. I årsredovisningen har resultaträkning, balansräkning och noten för omklassificering letats upp genom att använda dokumentets sökfunktion.

Utav de fem länderna, är det endast Storbritannien som har annan redovisningsvaluta än Euro. Banker i Storbritannien använder sig antingen av brittiska pund (GBP) eller dollar (USD). För att resultatet skall bli jämförbart länderna emellan, har författarna av den anledningen räknat om deras siffror till miljoner Euro. För att kunna veta vad valutan låg på den 31 december 2008, har Oanda¹¹², en valutaomräknare på Internet, använts för att få fram rätt valutakurs. Se *avsnitt 5.2.1* för hur omräkning har skett.

4.3.2 Bortfall

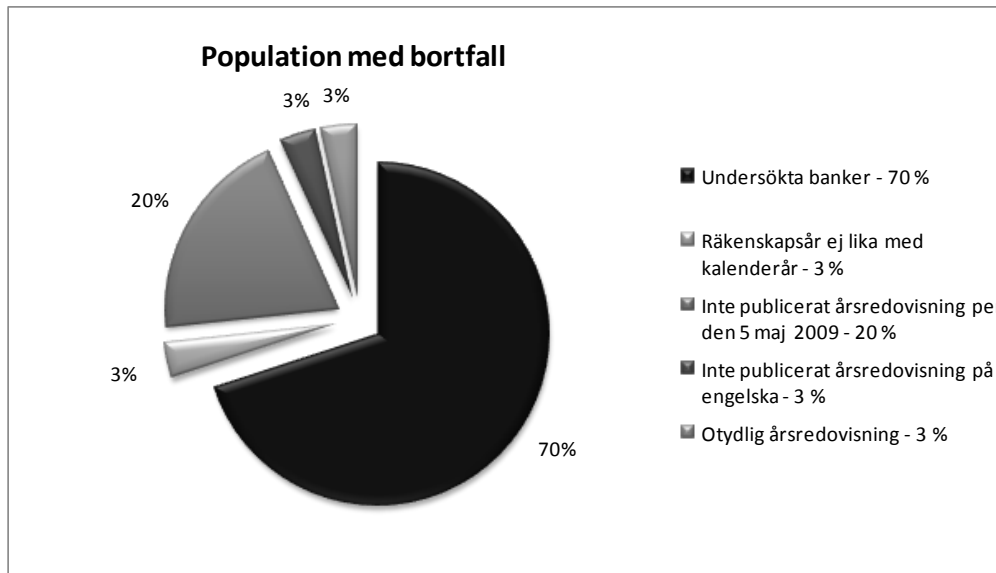
Som vid många andra studier råkar man ibland ut för att vissa objekt i urvalet faller bort, så kallade bortfall. Det innebär att objektet av någon anledning inte kan eller vill vara med i undersökningen.¹¹³

Populationen, se *bilaga 3*, består av 30 banker från de fem största bankländerna i Europa. Under datainsamlingen har 9 banker fallit bort. Det beror dels på att en bank i Italien, *Mediobanca* har brutet räkenskapsår. Dels på att en bank i Spanien, *Caja de Ahorros del Mediterraneo* i sin årsredovisning har lämnat knapphändiga och tvetydiga uppgifter om sin omklassificering, vilket gör att författarna väljer att ta bort den ur studien. De övriga 7 bankerna faller bort på grund av att en årsredovisning inte hunnit offentliggöras innan den 5 maj år 2009. Se *figur 4:2* som visar studiens population inklusive bortfall.

Det författarna har frågat sig, är vad de här bortfallen kan ha för betydelse för utgången av studiens resultat. Författarna kommer fram till att det inte borde ha någon större betydelse, även om det aldrig går att veta helt säkert. Anledningen till att det inte borde ha någon påverkan beror på att alla banker måste följa exakt samma regler för att få omklassificera sina tillgångar och inga undantag finns i dessa länder. Författarna anser således inte att resultatet kommer att snedvridas på grund av bortfallet. Däremot anser författarna att styrkan på de eventuella sambanden mellan storleken på omklassificeringarna och bankernas nyckeltal hade kunnat stärkas.

¹¹² <http://www.oanda.com> 2009-04-30 kl 10.43

¹¹³ Dahmström, (2005)

Figur 4:2 Bilden visar populationen inklusive bortfallen.

4.4 Studiens trovärdighet

Studiens trovärdighet kan diskuteras utifrån tre olika begrepp, reliabilitet, validitet och generaliserbarhet. Författarna kommer nedan redogöra de tre begreppens innebörd för studien, samt hur arbetet har genomförts för att kunna uppnå en hög reliabilitet och validitet men också vilken grad av generalisering som kan uppnås med studien.

Reliabilitet

För att en studie ska få hög reliabilitet så krävs en hög pålitlighet i informationen som studien bygger på. Om olika mätningar som är oberoende av varandra säger samma eller liknande sak, innebär detta en hög reliabilitet.¹¹⁴ I den här studien så är tillvägagångssättet och noggrannheten avgörande för studiens reliabilitet. För att upprätthålla objektiviteten hos författarna kommer det aktivt att arbetas med att inhämta information direkt ifrån ursprungskällan i de fall det är möjligt. Vidare kommer den valda statistiska metoden att beskrivas och utarbetas på ett sådant sätt att behovet av subjektiva bedömningar från läsarens sida undviks och att denne med lätthet skall kunna utföra samma studie med samma resultat.

Vad gäller urvalet av banker, så användes databasen, *Datastream*, som källa för att få fram samtliga noterade banker i de fem utvalda länderna. Författarna utgår ifrån att den är uppdaterad och att det resultat som framkommit med dess hjälp är aktuellt just nu. Därav borde problematiken med att samtliga noterade banker inte finns ha kringgåts. Angående de siffror som hämtats ifrån årsredovisningarna kan dessa anses vara av hög reliabilitet eftersom de utgör själva ursprungsdata. Om en liknande studie genomfördes vore det sannolikt att ett liknande resultat erhöles, då årsredovisningarnas siffror enbart går att utläsa på ett sätt. Om det mot förmodan skulle vara tveksamheter kring detta har författarna i *avsnitt 5.1.2* beskrivit alla variabler och hur dessa har hittats i årsredovisningen.

¹¹⁴ Bryman & Bell, (2005)

Validitet

För att uppnå en hög validitet vilket innebär ett tillförlitligt resultat i sin studie, är det viktigt att mäta det studien syftar till och samtidigt använda rätt mätinstrument. Ju bättre mätinstrumentet står sig mot yttre faktorer, till exempel slumpfel eller systematiska fel, desto tillförlitligare blir resultatet.¹¹⁵ Vid utformningen av studiens mall har författarna varit noga med att beskriva vilka siffror som använts samt hur dessa har hittats. Allt för att en läsare skulle kunna kopiera det författarna gjort och komma fram till samma resultat. För att undvika att eventuella slarvfel gjordes vid datainsamlingen, såg författarna till att arbetet utfördes en och en och den andre parten fick först efter att sammanställningen var klar granska den andres siffror. Samtliga siffror som tolkades olika diskuterades igenom tillsammans. Det innebar att några få slarvfel hittades, bestående av siffror från fel rad eller helt fel siffra.

Generalisering

En av flera frågor som författarna har ställt sig är om det resultat som framkommer i studien går att hänföra till en ännu större population än den som valts. Går det att hävda att samma resultat skulle uppnåts om alla noterade banker i Europa, som gjort en omklassificering enligt nya IAS 39 hade tagits med? Det kan tänkas ge ett någorlunda liknande resultat då andra noterade banker omfattas av samma regelverk och styrs av samma globala marknadskrafter.

En annan fråga författarna ställer sig är om banker som inte valt att omklassificera sina tillgångar enligt nya IAS 39, har motsatta samband likt de som studien visat. Författarna anser att det är intressant men ytterst hypotetisk fråga då ingen bank som inte utfört en omklassificering har studerats närmre.

En tredje fråga som författarna ställer sig är om resultatet i studien kan appliceras på händelser i framtiden? En fråga som författarna anser särskilt intressant att undersöka vid en framtida forskningsinsats är vilka effekter som blir märkbara över tiden. Uppstod de här effekterna och sambanden på grund av den globala finanskrisen, eller kommer de även i framtiden att vara av samma slag?

4.4.1 Källkritik

Vid genomförandet av en vetenskaplig undersökning är det av stor vikt att relevanta och tillförlitliga källor används. Vad gäller val av metodlitteratur så märker författarna under arbetets gång att inga större förändringar inom metodlitteraturen har skett de senaste åren. Således kan metodlitteratur som publicerats för 16 år sen användas utan att få några större konsekvenser.

Eftersom studien omfattar noterade banker i Europa som tillämpar IFRS, så utgår inte teorin alltid ifrån samma grupp. En del av de vetenskapliga artiklarna, till exempel *Earnings management* och viss bankteori, baseras på studier av amerikanska bolag. Författarna anser dock att teorierna är applicerbara eftersom de är av generaliserbar karaktär. Teorierna anger fenomen och uttalar sig inte om förhållanden i just USA.

¹¹⁵ Jacobsen, (2002)

5. UNDERSÖKNINGSMALL OCH UNDERSÖKNINGSMETOD

I Kapitel 5 kommer författarna att redogöra för den undersökningsmall som utformats för studien, samt de variabler som ingår i mallen. Vidare förklaras undersökningsmetoderna för de effekter och samband som studien ämnar undersöka.

5.1 Mall

Författarna utformade en mall i Excel som visar en uppställning på det som skall undersökas i studien. På ett överskådligt sätt skall läsaren kunna se de objekt som valts att undersökas, samt vilka egenskaper hos dessa objekt som skall beskrivas och/eller förklaras. Varje egenskap skall sedan kunna anta två eller flera värden och därmed variera mellan de valda objekten.

I bilaga 4 finns mallen bifogad med alla variabelvärden ifyllda. För att lättare se hur mallen är uppbyggd visas nedan ett utdrag ur den. Mallen är uppbyggd via rader och kolumner. Raderna representerar de valda objekten och kolumnerna de olika egenskaperna, eller med ett annat ord variabler.

Bank	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Differens	Resultateffekt netto
BNP Paribas	7816	7405	411	467
Credit Agricole	11716	10946	770	761
Societe Generale	29336	26618	2718	1454

Tabell 5:1 Utdrag ur mallen som visar insamlade variabelvärden.

När mallen var färdig, började insamlandet av empirin ifrån bankernas årsredovisningar. Samtliga rutor i mallen fylldes i med observerade variabelvärden hos objekten. Datasinsamlingen beskrevs under avsnitt 4.3.1.

5.1.1 Val av undersökningsvariabler

För att kunna bestämma vilka variabler som skulle tas med i studien, var det viktigt att tänka till om vilka egenskaper hos bankerna som kan tänkas vara relevanta för studien.

De variabler som används i studien är:

- Storlek på omklassificering
- Soliditet
- Räntabilitet på eget kapital (RE)
- Return On Assets (ROA)

Som första variabel har författarna valt storleken av omklassificeringarna. Detta är den beroende variabeln som skall förklaras med hjälp av de oberoende variablerna för studien, som är de tre nyckeltalen.

För att kunna förklara hur storleken på omklassificeringen eventuellt har ett samband med bankernas nyckeltal, delades bankerna in i 3 olika grupper. Grupperna är baserade på förhållandet mellan totalt värde på omklassificerade tillgångar och total balansomsättning. Det är totalt 21

banker som behandlas i studien. När uträkningen av förhållandet var klart, valde författarna att ha 7 banker i varje grupp. Det valdes för att få ett tillförlitligt resultat, då man minst bör ha 5 observationer i varje grupp¹¹⁶. Indelningen av grupperna gav nedanstående intervaller för total storlek av omklassificering:

- grupp 1 ≥ 5 procent
- 1 procent \leq grupp 2 < 5 procent
- 0 procent $<$ grupp 3 < 1 procent

Intervallerna ska tolkas som sådan att grupp 1 anses ha gjort stora omklassificeringar, grupp 2 mellanstora och grupp 3 små.

5.1.2 Förklaring av variabler i mallen

I mallen, se *bilaga 4*, återfinns rådata för alla variablers observerade värden. I studien har utöver nyckeltalen ingen rådata räknats ut av författarna. I *avsnitt 5.2* redogörs för hur nyckeltalen har räknats ut. Det bör understrykas att fler än de variabler som nämnts under *avsnitt 5.1.1* redovisas i det här avsnittet. De extra variablerna har krävts för att kunna räkna ut nyckeltalen samt besvara huvudfrågan om vilka effekter omklassificeringen har medfört för bankerna.

All rådata i mallen är angiven i miljoner Euro (€), i de fall bankerna har använt sig av en annan redovisningsvaluta har omräkning skett till Euro med valutakursen som gällde per den 31 december 2008. I *avsnitt 5.2.1* redovisas utförligare hur omräkningen har gått till.

a) Anskaffningsvärde

Enligt de nya omklassificeringsreglerna, måste bankerna enligt IFRS 7 upplysa om vilka omklassificeringar som gjorts, till vilken summa och vad det verkliga värdet är per den 31 december år 2008.

Med anskaffningsvärde (*carrying amount*) menas det anskaffningsvärde som de omklassificerade tillgångarna hade den 31 december år 2008. Reglerna tillåter omklassificering till olika kategorier och siffrorna redovisas i varje kategori samt att det längst ned finns en totalsumma på de omklassificerade tillgångarna. Författarna avser inte att redovisa de olika kategorierna för sig, utan kommer att använda sig av totalsumman.

I *figur 5:1* visas vilket värde de *finansiella tillgångarna* hade i *HSBC Holdings* per den 31 december 2008. I det här fallet har siffran, 16 649 använts som anskaffningsvärde, eftersom endast totalsumman är intressant. Det som skall uppmärksammas, är att valutan är i USD och således kommer siffrorna som står i mallen inte att överensstämma med nedanstående. Omräkning har skett enligt den valutakurs som gällde då.

b) Verkligt värde

Visar vad det verkliga värdet (*fair value*) på de *finansiella tillgångarna* hade varit den 31 december 2008 om en omklassificering inte hade skett. *Figur 5:1* visar att det verkliga värdet är 13 336.

¹¹⁶ Aczel & Sounderpandian, (2002)

	On reclassification			At 31 December 2008	
	Amount reclassified ¹	Estimate of future cash flows ²	Effective interest rate	Carrying amount	Fair value
	US\$m	US\$m	%	US\$m	US\$m
Reclassification to loans and receivables					
ABSs	8,194	11,642	8	7,991	6,139
Trading loans – commercial mortgage loans	650	741	5	587	557
Leveraged finance loans	6,458	8,481	7	5,670	4,239
	15,302	20,864		14,248	10,935
Reclassification to available for sale					
Corporate debt and other securities	2,549	3,626	5	2,401	2,401
	17,851	24,490		16,649	13,336

1 Amounts reclassified that are denominated in foreign currencies have been translated using the rate of exchange at the date of reclassification; all other amounts denominated in foreign currencies have been translated into the functional currency at the rate of exchange ruling at the balance sheet date.

2 The estimate of future cash flows represents the cash flows expected to be recovered at the date of reclassification.

Figur 5:1 Visar de omklassificerade tillgångarna hos *HSBC Holdings*, både till anskaffningsvärde och verkligt värde.

c) Differens

Syftar på differensen mellan anskaffningsvärdet och det verkliga värdet, och är uträknat av författarna.

d) Resultateffekt netto

Den här posten visar vilken nettoeffekt omklassificeringarna har inneburit för bankerna på deras *resultat efter finansiella poster*. I årsredovisningarna har bankerna ibland skrivit i textform vad nettoeffekten blev, i andra fall har de redogjort för effekterna i tabellform vilket illustreras i *figur 5:2*. Figuren visar att "resultateffekten" för *HSBC Holdings* blev 3 537 miljoner dollar i och med att en omklassificering hade skett. Hade en omklassificering inte skett, hade däremot resultaträkningen påverkats negativt med 3 003 miljoner dollar. För att förstå "resultateffekten", krävs det att man lägger samman vilken påverkan omklassificeringen gav på resultaträkningen (här positivt med 534 miljoner dollar) och de 3 003 miljoner dollar som hade uppkommit om omklassificeringen inte genomförts. I de fall bankerna inte hade skrivit ut direkt vilken nettoeffekt omklassificeringen gav, så har uträkningen skett på samma vis som nedanstående *figur 5:2* illustrerar.

	Effect on income statement				
	Prior to reclassification		After reclassification ¹	Assuming no reclassification ²	Net effect of reclassification
	2008	2007	2008	2008	2008
	US\$m	US\$m	US\$m	US\$m	US\$m
Reclassifications to loans and receivables					
ABSs	(1,020)	(357)	303	(1,549)	1,852
Trading loans – commercial mortgage loans .	(16)	–	17	(13)	30
Leveraged finance loans	(253)	(158)	192	(1,239)	1,431
	(1,289)	(515)	512	(2,801)	3,313
Reclassifications to available for sale					
Corporate debt and other securities	(82)	(2)	22	(202)	224
	(1,371)	(517)	534	(3,003)	3,537

1 Income and expense recorded in the income statement after reclassification represents the accrual of the effective interest rate and also includes US\$26 million in respect of impairment of leveraged finance loans. The group recorded no impairment charges on other financial assets reclassified during the second half of 2008.

2 Effect on the income statement which would have arisen from the date of reclassification, had the reclassification not occurred.

Figur 5:2 Effekten på resultaträkningen för HSBC Holdings

e) Total egen kapitaleffekt

Visar hur det egna kapitalet hade påverkats om en omklassificering inte skett. De här uppgifterna har redogjorts av bankerna på samma sätt som *figur 5:2* illustrerar resultateffekterna.

f) Balansomslutning

Informationen har inhämtats ifrån bankernas balansräkning och åsyftar de totala tillgångarna som fanns per den 31 december 2008.

g) Totalt eget kapital 2008

Informationen har inhämtats ifrån bankernas balansräkning och åsyftar det totala egna kapitalet som fanns per den 31 december 2008.

h) Totalt eget kapital 2007

Informationen har inhämtats ifrån bankernas balansräkning och åsyftar det totala egna kapitalet som fanns per den 31 december 2007.

i) Genomsnittligt kapital

Genomsnittligt eget kapital baseras på medelvärdet av totalt eget kapital 2007 och 2008.

j) Resultat efter finansiella poster

Informationen har inhämtats ifrån bankernas resultaträkning och åsyftar det resultat som uppkommit innan hänsyn till skatt tagits.

k) Nettoresultat

Nettoresultat är detsamma som årets resultat.

5.2 Nyckeltal

De nyckeltal som författarna har valt till studien är, *soliditet, räntabilitet på eget kapital* och *ROA*. Uträkningen av samtliga nyckeltal har skett av författarna för att få ett jämförbart material och egna uträkningar medför att varje banks nyckeltal är uträknat på exakt samma sätt. Nedan kommer en redogörelse för hur nyckeltalen har räknats ut samt varför de har valts för studien. Datan till nyckeltalen har författarna fått fram genom att använda sig av bankernas årsredovisningar för 2008, se *avsnitt 5.2.1* för beskrivning av variablerna. De observerade variabelvärdena för varje bank har sedan plitats ner i den utformade mallen, som beskrevs i *avsnitt 5.1*. De uträknade nyckeltalen återfinns i *bilaga 5*.

a) Räntabilitet på eget kapital (Re)

I teorin som behandlas i *kapitel 3*, har vikten av bankers eget kapital och den känslighet det utgör i deras balansräkning framkommit. Eftersom *Re* mäter lönsamheten på eget kapital så finner författarna det intressant att se om lönsamheten på eget kapital på något sätt har ett samband med storleken på omklassificeringarna. Uträkningen för varje banks *Re* har skett via nedanstående formel och resultatet anges i procent¹¹⁷.

$$Re = \frac{\text{Resultat efter finansiella intäkter och kostnader}}{\text{Genomsnittligt eget kapital}}$$

Det genomsnittliga egna kapitalet tas fram genom följande formel:¹¹⁸

$$\text{Genomsnittligt eget kapital} = \frac{\text{Eget kapital IB} + \text{Totala Eget kapital UB}}{2}$$

b) Soliditet

Soliditeten är viktig för banker, då det speglar hur bankens långsiktiga överlevnadsmöjligheter ser ut. Det är även viktigt på grund av det kapitaltäckningskrav som finns. Av den anledningen vill författarna se om en låg soliditet innebär att banker gör större omklassificeringar. Uträkningen för varje banks *soliditet* har skett via nedanstående formel och resultatet anges i procent¹¹⁹.

$$\text{Soliditet} = \frac{\text{Summa eget kapital}}{\text{Balansomslutning}}$$

¹¹⁷ Nilsson, et al. (2002)

¹¹⁸ Ibid.

¹¹⁹ Ibid.

c) ROA

ROA är ett viktigt resultatmått som visar hur väl bankerna utnyttjar sina totala tillgångar. Därför vill författarna se om ett samband föreligger mellan ROA och storleken på omklassificeringarna. Uträkningen för varje banks ROA har skett via nedanstående formel och resultatet anges i procent¹²⁰.

$$ROA = \frac{\text{Nettoresultat}}{\text{Totala tillgångar}}$$

5.2.1 Omräkning av valuta

Som tidigare nämnt har Storbritannien haft en annan redovisningsvaluta än övriga länder som redovisat i Euro. För att få ett jämförbart resultat vid undersökningen av de effekter omklassificeringen har gett, har Storbritanniens data räknats om till Euro efter den valutakurs som gällde per den 31 december 2008. Informationen om valutakursen fick författarna genom Oanda. Resultatet av det visas i *tabell 5:2*.

Valuta	Kod	EUR/1 Enhet	Enheter/ 1 EUR
US Dollar	USD	0.7095	1.4097
Brittisk Pund Sterling	GBP	1.0272	0.974
Valutakurs onsdag den 31 december 2008			
Källa: http://www.oanda.com			

Tabell 5:2 Valutakurser per den 31 december 2008

Omräkningen från brittiskt pund (GBP) till Euro har gått till på så sätt att summan i årsredovisningen har multiplicerats med 1.0272, och omräkning från amerikanska dollar (USD) har multiplicerats med 0.7095. I *bilaga 4* visas all data i miljoner Euro, vilket innebär att några siffror är omräknade. De siffror som är omräknade markeras med * och **, för att visa vilken ursprungsvalutan var för dessa banker.

5.3 Effekter av omklassificeringar

Författarna har valt att undersöka både ”resultat- och eget kapitaleffekter” för att se om och var de nya omklassificeringsreglerna har fått störst effekt. Det är möjligt att mäta de effekter som uppkommit på resultat- och balansräkningen eftersom de banker som valt att omklassificera sina *finansiella tillgångar* enligt nya IFRS 7 måste upplysa om effekterna¹²¹.

Resultateffekt

Författarna fann det mest motiverat att använda sig av posten *resultat efter finansiella poster* som utgångspunkt, eftersom resultateffekterna har redovisats som nettoeffekter på bankernas resultaträkningar. Effekten räknades sedan ut genom att det *resultat efter finansiella poster* (R₁) som bankerna redovisar per den 31 december år 2008 subtraherades med den ”resultateffekt” (Res) som omklassificeringarna fick. Därmed erhöles ett nytt resultat (R₂), vilket är det resultat som hade uppstått om omklassificeringarna inte hade gjorts.

¹²⁰ Mishkin & Eakins, (2009)

¹²¹ IFRS 7 p. 12 A

Till sist dividerades "resultateffekten" (Res) med R2 och en nettoeffekt i procent (N) erhöles. Ett N på till exempel 0,61 betyder att R2 har förbättrats med 61 procent till nuvarande R1.

Formeluppställning:

1. $R_1 - Res = R_2$
2. $Res/R_2 = N$

Kontroll formel: $(1 + N) \times R_2 = R_1$

Exempel: *HSBC Holdings*, se bilaga 4

$R_1 = 6\,603$, $Res = 2\,510$

1. $6\,603 - 2\,510 = 4\,094$ (R2)
2. $2\,510/4\,094 = 0,613 \Rightarrow 61,3$ procent

Kontroll: $(1 + 0,613) \times 4\,094 = 6\,603$

(En resultatförbättring har skett med 61,3 %.)

Värdeförändring

För att få fram värdeförändringarna på de omklassificerade tillgångarna så jämfördes det verkliga värdet med anskaffningsvärdet. Differensen (D) räknades ut mellan anskaffningsvärdet (AV) och det verkliga värdet (VV) på samma tillgångar. Värdeförändringarna sätts inte i relation till något utan är enbart med för att läsaren skall få en uppfattning om vilka belopp det rör sig om. Det som presenteras är alltså den värdeförändring som skett för de omklassificerade tillgångarna fram till och med årsskiftet 2008.

Formeluppställning:

1. $AV - VV = D$

Balansomslutningseffekt

Författarna vill även se om de omklassificerade tillgångarna fick någon större effekt på den totala balansomslutningen. Det mäts genom att ta balansomslutningens värde (B1) och subtrahera den med den värdeförändring (D) som ovan räknades ut på de omklassificerade tillgångarna. Då erhålls det värdet på balansomslutningen (B2) som skulle uppstått om en omklassificering inte skett. Sedan divideras värdeförändringen (D) med det nya balansomslutningsvärdet (B2) för att erhålla vilken nettoeffekt i procent (N), som omklassificeringen haft på balansomslutningen.

Formeluppställning:

1. $B_1 - D = B_2$
2. $D/B_2 = N$

Kontroll formel: $(1 + N) \times B_2 = B_1$

Eget kapitaleffekt

Effekten på eget kapital mäts genom att ta den av bankerna redovisade "eget kapitaleffekt" (EE) som omklassificeringen inneburit, och sedan sätta den i relation till vad det totala egna kapitalet hade varit annars. För att få fram det, tas först *totalt eget kapital* (EK₁) och subtraheras med "eget kapitaleffekten" (EE). Då erhålls ett nytt totalt eget kapital värde (EK₂). För att få fram nettoeffekten (N) divideras "eget kapitaleffekten" (EE) med det nya egna kapitalvärdet (EK₂).

Formeluppställning:

1. $EK_1 - EE = EK_2$
2. $EE/EK_2 = N$

Kontroll formel: $(1 + N) \times EK_2 = EK_1$

Exempel: *Deutsche Bank*, se bilaga 4

$EK_1 = 31\,914$, $EE = 1\,826$

1. $31\,914 - 1\,826 = 30\,088$ (EK₂)
2. $1\,826/30\,088 = 0,0607 \Rightarrow 6,1$ procent

Kontroll: $(1 + 0,0607) \times 30\,088 = 31\,914$

(En eget kapitalförbättring har skett med cirka 6,1 procent.)

5.4 Test av samband

Om ett parametriskt test skall användas måste vissa villkor vara uppfyllda så som normalfördelad variabel, lika varians inom populationen samt variabel på minst intervallskala¹²². Ett annat villkor är att stickproven skall vara oberoende¹²³. Innan datan har testats går det således inte att bestämma testmetod för studien.

För att testa om variablerna för studien är normalfördelade har ett normalfördelningstest utförts i SPSS. I testet visade det sig att endast 1 av 4 variabler var normalfördelad. Resultatet av detta ses i *figur 5:3* nedan. Det normalfördelningstest vars resultat som användes var Kolmogorov-Smirnov.

De fyra variablerna har var och en ett signifikansvärde (sig.), som anger om variabeln kan anses avvika från normalfördelning. Om sig. är $> 0,05$ innebär det att variabeln är normalfördelad. Därav var endast soliditeten i detta fall normalfördelad, resterande ej.

Då inte studiens alla testvariabler uppfyller kravet på normalfördelning kan ett parametriskt test inte användas. Av den anledningen kommer istället ett icke-parametriskt test att utföras. Nackdelen med ickeparametriskt test är att de ger en lägre styrka eller effektivitet jämfört med ett parametriskt test.¹²⁴

¹²² Aczel & Sounderpandian, (2002)

¹²³ Körner & Wahlgren, (2006)

¹²⁴ Ibid.

Tests of Normality						
	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Omklassificering	,316	21	,000	,720	21	,000
RE	,352	21	,000	,404	21	,000
Soliditet	,103	21	,200*	,958	21	,480
ROA	,192	21	,043	,874	21	,011

a. Lilliefors Significance Correction

*. This is a lower bound of the true significance.

Figur 5:3 Test som visar normalfördelningen hos studiens variabler.

Författarna har valt Kruskal Wallis som testmetod, för att kunna besvara frågeställningen. Testmetoden Kruskal Wallis ger en effektivitet på 95 procent jämfört med ett liknande parametrisk test¹²⁵. Anledningen till att just den här testmetoden valdes för studien är, att den lämpar sig bäst då syftet är att se samband mellan bankernas finansiella ställning och storleken på omklassificeringarna. Kruskal Wallis mäter om det finns olikheter mellan grupper i populationen och således kan man utläsa om det finns ett *samband* mellan omklassificeringarnas storlek och ett visst nyckeltal. Hur grupperna har delats in och varför nämns under *avsnitt 5.1.1*.

Kruskal Wallis testmetod används då grupperna i populationen är 3 eller fler. I studien har 3 grupper identifierats baserat på storleken av omklassificeringarna. De är indelade i stor, mellan och liten omklassificering. För att kunna genomföra testet kommer de 7 banker som ligger under grupp 1, störst omklassificering, att var och en få variabelvärdet 1. Alla banker i grupp 2 och grupp 3 får var och en variabelvärdet 2 och 3. Omklassificeringsstorleken är den beroende variabeln som skall testas mot de oberoende variablerna, vilka utgörs av bankernas nyckeltal.

Testet går sedan till på så sätt att den oberoende testvariabelns samtliga värden rangordnas. Det minsta värdet får rangtal 1 och det största värdet får i studien rangtalet 21. Detta leder till att ett medelvärde för varje grupp fås fram. Utifrån detta fås sedan ett signifikansvärde som visar om grupperna tillhör en identisk population. Mothypotesen är att det finns skillnader mellan grupperna.¹²⁶

5.4.1 Hypotesprövning

Nedan har författarna skrivit ned de hypoteser som avses prövas i studien. Hur nyckeltalen har räknats ut har beskrivits i *avsnitt 5:2*.

- 1) H_0 : Det finns inget samband mellan storleken på omklassificeringen och bankernas soliditet.
 H_1 : Det finns ett samband mellan storleken på omklassificeringen och bankernas soliditet.

¹²⁵ Körner & Wahlgren, (2006)

¹²⁶ Aczel & Sounderpandian, (2002)

- 2) H_0 : Det finns inget samband mellan storleken på omklassificeringen och bankernas räntabilitet på eget kapital.
 H_1 : Det finns ett samband mellan storleken på omklassificeringen och bankernas räntabilitet på eget kapital.
- 3) H_0 : Det finns inget samband mellan storleken på omklassificeringen och bankernas ROA.
 H_1 : Det finns ett samband mellan storleken på omklassificeringen och bankernas ROA.

5.4.2 Signifikansnivå

Författarna har för att kunna undersöka säkerheten i studien valt en signifikansnivå på $\alpha = 0,05$. Med signifikansnivå menas hur stor sannolikheten att en sann nollhypotes förkastas¹²⁷. Anledningen till att en låg signifikansnivå valdes var för att minska risken att en felaktig slutsats drogs.

I studien innebär detta att om signifikansen för testet är mindre än 0,05 så skall nollhypotesen förkastas. Det innebär att det man med 95 procent säkerhet kan uttala sig om att H_0 är falsk, innan den förkastas. Vid hypotesprövning finns det en risk att begå typ I och typ II fel. Typ I fel innebär att man förkastar en sann nollhypotes och därmed felaktigt antar mothypotesen. Typ II fel innebär att en felaktig nollhypotes antas. Signifikansnivån anger sannolikheten att begå något av felen. Exempelvis om vald signifikansnivå är 0,05 och ett Kruskal Wallis test ger en signifikans på 0,051, så kan H_0 inte förkastas. Sannolikheten att H_0 är sann är dock bara 5,1 procent och utgör sannolikheten att ett typ II fel begås.¹²⁸

¹²⁷ Körner & Wahlgren, (2006)

¹²⁸ Aczel & Sounderpandian, (2002)

6. EMPIRI

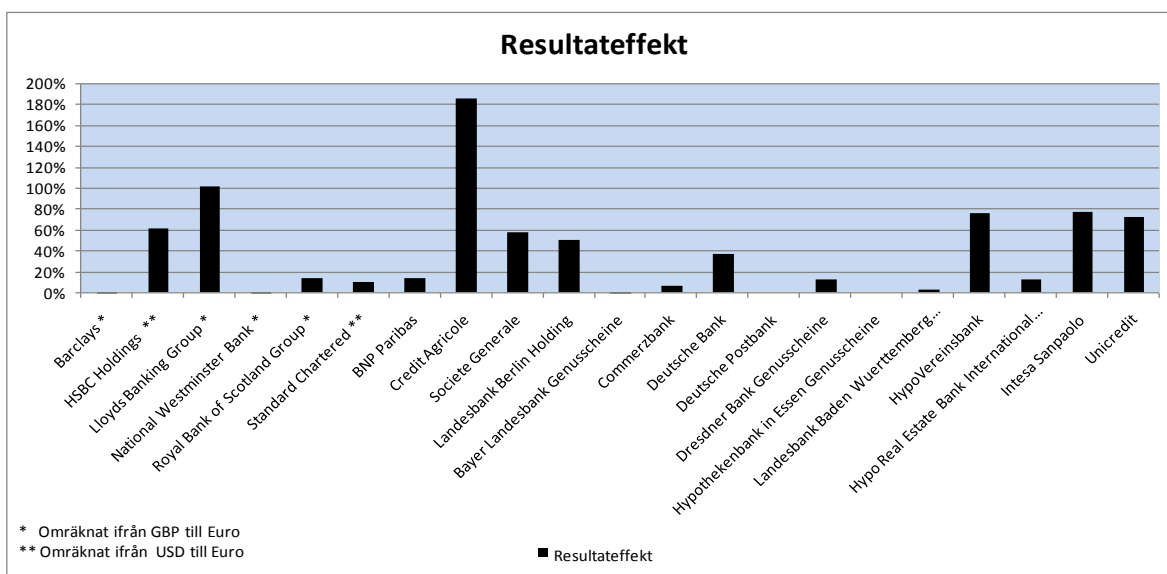
I kapitlet kommer författarna att redovisa de empiriska resultat som framkommit under studiens gång. Resultaten kommer att visas i tabeller och figurer för att ge en klarare bild av vad som sedan skall förklaras med ord. För att läsaren i ett senare skede lättare skall kunna följa med i tankegången, kommer rubriksättningen i empirin och analysen att vara densamma.

6.1 Effekter av omklassificeringen

De effekter som nedan presenteras baseras på hela populationen, exklusive de banker som föll bort. Effekterna förklarar hur de omklassificerade tillgångarna har påverkat bankernas finansiella ställning. I samtliga fall som presenteras nedan uppgår antal observationer (n) till 21 banker. I avsnitt 5.3 beskrevs de effekter som avses att undersöka i studien och hur beräkningarna har utförts.

6.1.1 Resultateffekt

De resultateffekter som uppkommit är på de tillgångar som tidigare tillhörde kategori 1, *finansiella tillgångar som innehas för handel* och redovisades löpande via resultaträkningen. Se avsnitt 2.3.1 för närmare beskrivning av kategori 1. ”Resultateffekter” som nedan redovisas är nettoeffekter innan skatt. Det var inga banker som hade en negativ resultateffekt, därmed visar figur 6:1 nedan endast resultatförbättringar. Däremot hade fem banker ingen resultatförbättring alls eller ytters marginell. Resultatförbättringen varierar mellan 0 - 185 procent och har en spridning kring medelvärdet på cirka 47 procent. Den genomsnittliga resultatförbättringen för bankerna uppgår till cirka 37 procent.

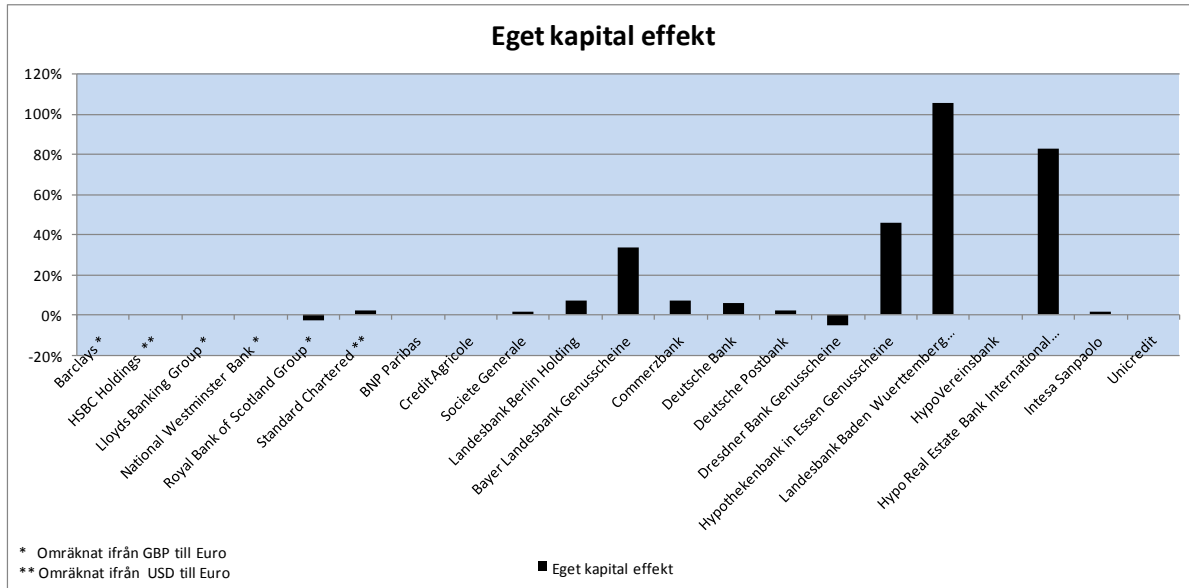

Resultateffekt	Tal i procent
Medelvärde	37,38
Median	13,00
Standardavvikelse	46,58
Minsta värde	0,00
Högsta värde	185,00

Figur 6:1 Visar resultatförbättringen hos de banker som omklassificerat sina tillgångar.

6.1.2 Eget kapitaleffekt

De tillgångar som omklassificerades ifrån kategori 4, *finansiella tillgångar som kan säljas* har kunnat få en ”eget kapitaleffekt”. Även de tillgångar i kategori 1, som har gått till kategori 4 har efter omklassificeringen kunnat få en ”eget kapitaleffekt”. Detta beskrevs i *avsnitt 2.3.2*.

Egetkapitaleffekt	Tal i procent
Medelvärde	13,62
Median	1,00
Standardavvikelse	29,42
Minsta värde	-5,00
Högsta värde	105,00

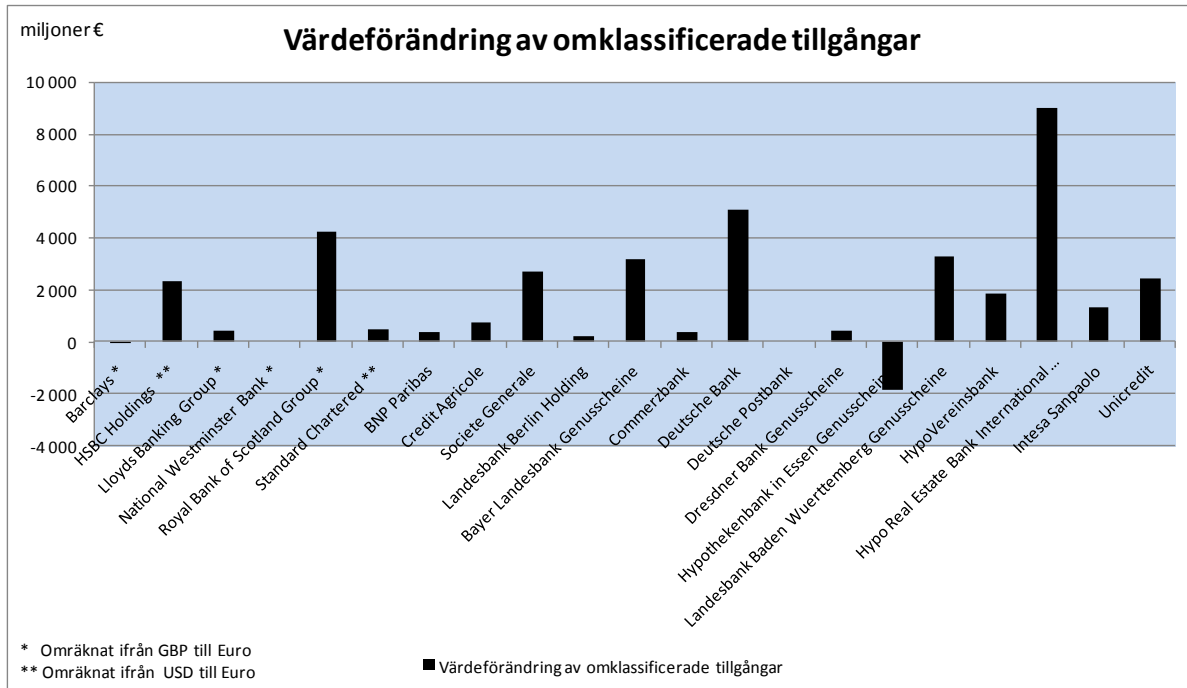
Figur 6:2 Visar ”eget kapitaleffekter” hos de banker som omklassificerat sina *finansiella tillgångar*.

Vid undersökningen av vilka ”eget kapitaleffekter”, som kan ha uppstått visade det sig att åtta banker inte hade någon ”eget kapitaleffekt” alls. Detta går att utläsa av figuren ovan. Två banker, *Royal Bank of Scotland* och *Dresdner Bank*, hade negativa ”eget kapitaleffekter”, resterande elva banker hade en positiv ”eget kapitaleffekt”.

Eget kapitaleffekten varierar mellan -5 procent och 105 procent och har en spridning kring medelvärdet på ca 29 procent. Den genomsnittliga ”eget kapitaleffekten” för bankerna uppgår till cirka 14 procent.

6.1.3 Värdeförändring på omklassificerade tillgångar

Effekten av värdeförändringen på de *finansiella tillgångar* som omklassificerats presenteras nedan. Med värdeförändring avses den förändring som skett mellan det anskaffningsvärde en omklassificerad tillgång fick upptas till, jämfört med det verkliga värdet per den 31 december 2008.

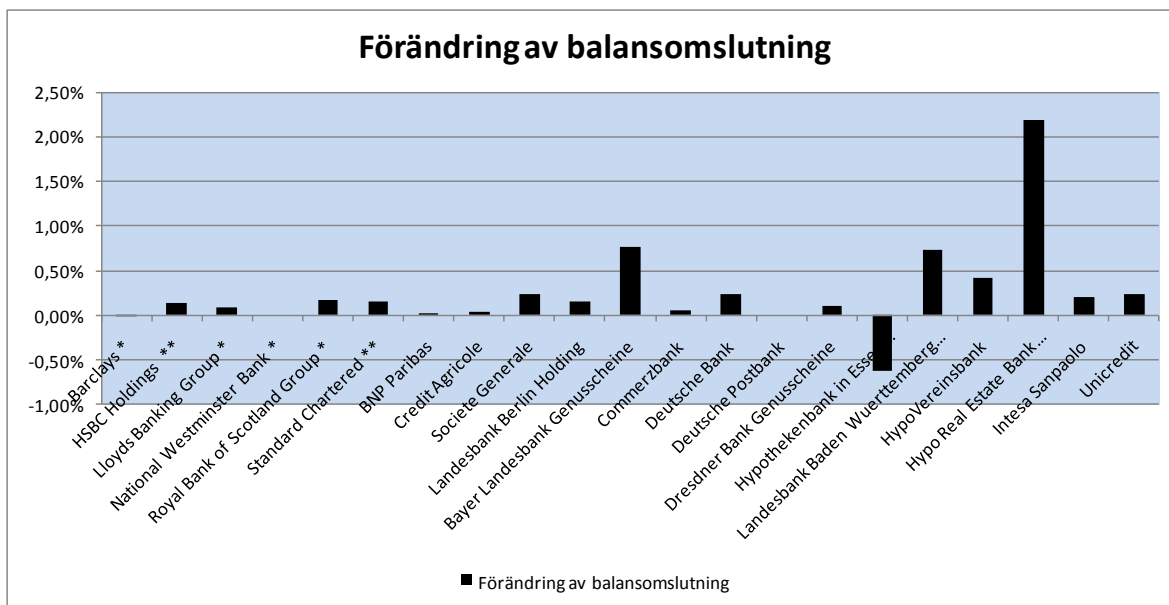
Värdeförändring	tal i miljoner euro
Medelvärde	1757
Median	770
Standardavvikelse	2349
Minsta värde	-1813
Högsta värde	9000

Figur 6:3 Visar värdeförändring på omklassificerade tillgångar.

Värdeförändringen sedan omklassificeringen har ett genomsnittsvärde på 1757 miljoner Euro, dock med en spridning på 2349 miljoner Euro. I ett fall har värdeförändringen varit negativ och det är för banken *Hypothekensbank in Essen Genusscheine* (numera Euro Hypo). I två fall var värdeförändringen 0 och det var hos bankerna *National Westminster Bank* och *Deutsche Postbank*.

6.1.4 Omklassificeringarnas inverkan på balansomslutningen

Den värdeförändring som presenterades ovan i *avsnitt 6.1.3* innebar en påverkan på bankernas balansomslutning. Författarna presenterar nedan den procentuella inverkan omklassificeringarna fick på bankernas totala balansomslutning.

Värdeförändring	tal i procent
Medelvärde	0,25
Median	0,15
Standardavvikelse	0,52
Minsta värde	-0,62
Högsta värde	2,19

Figur 6:4 Visar hur balansomslutningen påverkats procentuellt pga. omklassificering skett.

Balansomslutningen har i genomsnitt ökat med 0,25 procent men med en spridning på 0,52 procent. Endast en bank, *Hypothekebank in Essen Genusscheine* (numera Euro Hypo) hade en negativ balansomslutningseffekt på -0,62 procent. Resterande banker erhöll en positiv påverkan på balansomslutningen.

6.2 Samband mellan storleken av omklassificeringen och bankernas nyckeltal

Under detta avsnitt redovisas de resultat som framkommit efter körningen i SPSS. I *bilaga 6* finns alla resultat från SPSS sammanställda. Av förskönande skäl har den signifikans som uppstått när Kruskal Wallis test använts lagts i figurförklaringen.

6.2.1 Samband mellan soliditet och omklassificeringsstorlek

Figur 6:5 visar att grupp 1, som gjort de största omklassificeringarna har det lägsta genomsnittliga rankingvärdet på 6,29. Resultatet säger att grupp 1 i genomsnitt hamnar på plats 6,29 beträffande storleken på soliditeten jämfört med samtliga 21 observationers soliditetsvärde. Vidare hamnar grupp 2 något högre än grupp 3.

Soliditet

Omklassificeringsstorlek	Grupp	N	Genomsnittligt rankingvärde
$X \geq 5\%$	1	7	6,29
$1\% \leq X < 5\%$	2	7	16,14
$0\% < X < 1\%$	3	7	10,57
X = omklassificeringens storlek			

Figur 6:5 Kruskal Wallis test av soliditet och omklassificeringarnas storlek gav en signifikans på 1,2 procent.

Signifikansen uppgår till 1,2 procent vilket indikerar att ett samband föreligger mellan omklassificeringarnas storlek och bankernas soliditet. Signifikansnivån hamnar under 5 procent, vilket innebär att H_0 förkastas och H_1 antas.

~~H_0 : Det finns inget samband mellan storleken på omklassificeringen och bankernas soliditet.~~

H_1 : Det finns ett samband mellan storleken på omklassificeringen och bankernas soliditet.

6.2.2 Samband mellan räntabilitet på eget kapital och omklassificeringsstorlek

Resultatet visar att grupp 1 som gjort de största omklassificeringarna har det lägsta genomsnittliga rankingvärdet på räntabilitet på eget kapital, grupp 2 det näst största och grupp 3 det största värdet.

Räntabilitet på eget kapital

Omklassificeringsstorlek	Grupp	N	Genomsnittligt rankingvärde
$5\% \geq$	1	7	6,29
$5\% < \text{och } 1\% \geq$	2	7	12,71
$0\% > \text{och } < 1\%$	3	7	14,00

Figur 6:6 Kruskal Wallis test av Re och omklassificeringarnas storlek gav en signifikans på 4,5 procent.

Signifikansen uppgår till 4,5 procent vilket indikerar att ett samband föreligger mellan omklassificeringarnas storlek och bankernas Re. Signifikansnivån hamnar under 5 procent vilket innebär att H_0 förkastas och H_1 antas.

~~H_0 : Det finns inget samband mellan storleken på omklassificeringen och bankernas räntabilitet på eget kapital.~~

H_1 : Det finns ett samband mellan storleken på omklassificeringen och bankernas räntabilitet på eget kapital.

6.2.3 Samband mellan ROA och omklassificeringsstorlek

Figur 6:7 visar att grupp 1, som har gjort de största omklassificeringarna även här i genomsnitt hamnar lägst på rankingen. Grupp 2 har det största genomsnittliga rankingvärdet på sina ROA-värden och grupp 3 hamnar tätt därefter.

Return On Assets (ROA)

Omklassificeringsstorlek	Grupp	N	Genomsnittligt rankingvärde
5 % \geq	1	7	6,57
5 % < och 1 % \geq	2	7	13,57
0 % > och < 1 %	3	7	12,86

Figur 6:7 Kruskal Wallis test av ROA och omklassificeringarnas storlek gav en signifikans på 6,7 procent

Signifikansen uppgår här till 6,7 procent vilket innebär att H_0 inte kan förkastas och inget samband föreligger mellan storleken på omklassificeringen och bankernas ROA.

H_0 : Det finns inget samband mellan storleken på omklassificeringen och bankernas ROA.

~~H_1 : Det finns ett samband mellan storleken på omklassificeringen och bankernas ROA.~~

7. ANALYS

I kapitlet sammankopplas resultaten som framkommit i empirin med de teorier som redogjordes för i referensramen och den teoretiska referensramen. De effekter som uppstått och de hypotestester som genomfördes analyseras löpande för att i sista kapitlet kunna ge ett svar på frågeställningarna för studien.

7.1 Effekter av omklassificeringen

7.1.1 Resultateffekt

Enligt IFRS 7 måste bankerna upplysa om den ”resultateffekt” omklassificeringarna av de *finansiella tillgångarna* har inneburit¹²⁹. Det är därför möjligt att undersöka vilken ”resultateffekt” som uppkommit i bankerna. I genomsnitt gjorde bankerna en resultatförbättring innan skatt med cirka 37 procent. Dock är standardavvikelsen relativt hög med cirka 47 procent, vilket beror på att ”resultateffekten” varierar mellan bankerna. Detta beror bland annat på att åtta av 21 banker har gjort en ”resultateffekt” större än 40 procent och fem banker har inte gjort någon alls.

En negativ eller positiv ”resultateffekt” kan uppstå om en omklassificering har skett ifrån kategori 1, *finansiella tillgångar som innehas för handel*, till kategori 2, *investeringar som hålls till förfall* eller kategori 3, *lånefordringar och kundfordringar*. Det kan också ske genom omklassificering ifrån kategori 1 till kategori 4, *finansiella tillgångar som kan säljas*. Det beror på att förändringar i verkligt värde dessförinnan redovisades löpande via resultaträkningen.¹³⁰ En anledning till att vissa banker i studien inte hade någon ”resultateffekt” kan bero på att en omklassificering ifrån kategori 1 inte har gjorts. En annan anledning till utebliven ”resultateffekt” kan vara att anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på de omklassificerade tillgångarna är i princip detsamma.

I de fall bankernas omklassificeringar har resulterat i en positiv ”resultateffekt” på resultaträkningen, beror det på att en omklassificering ifrån kategori 1 har skett. Det beror på att tillgångarnas verkliga värde är lägre än anskaffningsvärdet per den 31 december år 2008. Hade omklassificeringarna inte skett, hade bankerna därmed varit tvungna att redovisa dessa värdenedgångar via resultaträkningen. Det som därmed sker vid en sådan här omklassificering är att ”resultateffekten” på tillgångarnas värdeförändring skjuts på framtiden¹³¹.

Earnings management teorin (*EM*) handlar framförallt om hur företag kan använda sig av olika typer av periodiseringar i redovisningen för att gagna bolaget självt och dess ledning. Vad som är centralt för teorin är att en ledning i ett företag som går dåligt tenderar öka intjänandet med hjälp av redovisningen.¹³² Enligt författarna kan en omklassificering av en finansiell tillgång hos en bank utgöra en form av periodisering. Detta eftersom ”resultateffekten” skjuts på framtiden och den värdeförändring som uppkommer tas vid realisation. Det gagnar bankerna även i den mån att en positiv ”resultateffekt” uppnås vid tillfället för omklassificeringarna, då värdeförändringar inte längre behöver redovisa löpande.

¹²⁹ IFRS 7, p. 12 A

¹³⁰ IAS 39 p. 50 F

¹³¹ Marton, et al. (2008)

¹³² Riahi-Belkaoui, (2004)

Några av problemen med EM teorin som Matsumoto (2002) menar finns är att i längden vill ingen företagsledning manipulera upp vinsterna genom periodiseringar, utan det är endast på kort sikt.¹³³ För på lång sikt ökar nämligen förväntningarna ifrån marknaden, vilket kan få till följd att företaget på sikt tappar i värde om inte vinster motsvarar faktiska siffror. Han menar även att då det är regler som finns som används, vore det fel att inte följa dessa alls.¹³⁴ Författarna kan inte se något fel i att bankerna utnyttjade de nya reglerna, eftersom de har uppkommit på grund av ett förbättringssyfte i ”finanskrisens” spår.

7.1.2 Eget kapitaleffekt

I studien framkommer det att 13 av 21 banker haft en ”eget kapitaleffekt”. Vilket innebär att *finansiella tillgångar* antingen har omklassificerats ifrån kategori 4, *finansiella tillgångar som kan säljas*, till kategori 2, *investeringar som hålles till förfall* eller till kategori 3, *kundfordringar och lånefordringar*. Det kan också uppkomma en ”eget kapitaleffekt” om en omklassificering har skett ifrån kategori 1, *finansiella tillgångar som innehas för handel*, till kategori 4¹³⁵. Det beror på att värdeförändringarna på tillgångarna inte längre redovisas via eget kapital när en omklassificering sker ifrån kategori 4 till kategori 2 eller 3. Vid omklassificering ifrån kategori 1 till kategori 4 tas värdeförändringen på tillgångarna hädanefter istället direkt mot eget kapital istället för mot resultaträkningen.

Enligt Healy och Wahlen (1999) är bankindustrin en bransch som är hårt reglerad vad gäller att tillhandahålla en viss mängd eget kapital¹³⁶. Basel II anger att det totala kapitalratiet inte får understiga 8 procent¹³⁷. Fördelen med kapitalreglering är bland annat att bankernas ägare blir mer försiktiga när deras egna kapital står på spel¹³⁸. En nackdel med kapitalreglering är däremot att bankernas verksamhet på längre sikt blir mer riskfylld¹³⁹. Studier som gjorts visar att banker investerar i mer riskfyllda tillgångar när högre kapitalkrav ställs på dem¹⁴⁰. Anledningen till detta är att ett högre eget kapital kostar bankerna mer än att låna främmande kapital, bland annat på grund av att ägarna kräver en större avkastning¹⁴¹.

Författarna kan i studien inte uttala sig om huruvida bankerna har investerat i riskfyllda tillgångar, då detta inte undersöks. Men det är inte omöjligt att så kan vara fallet då ”finanskrisen” bland annat har uppstått på grund av nedskrivningar av osäkra tillgångar och att aktiviteter utanför balansräkningen har förekommit¹⁴². Därför skulle även *moral hazard* kunna vara en intressant teori i sammanhanget, eftersom banker inte drabbas fullt ut av de negativa effekter som uppstår utifrån deras eget agerande¹⁴³.

¹³³ Matsumoto, (2002)

¹³⁴ Riahi-Belkaoui, (2004)

¹³⁵ IAS 39 p. 50 F

¹³⁶ Healy & Wahlen, (1999)

¹³⁷ Basel II, pelare I p. 40

¹³⁸ Niu, (2008)

¹³⁹ Diamond & Rajan, (2000)

¹⁴⁰ Kahane, (1977) och Koehn & Santomero, (1980)

¹⁴¹ Niu, (2008)

¹⁴² Brunnermeier, (2009)

¹⁴³ Lee, (2005/2006)

De ”eget kapitaleffekter” som uppstått vid omklassificeringarna skulle däremot kunna förklaras av det kapitaltäckningskrav som Basel II anger.

I genomsnitt fick bankerna en positiv ”eget kapitaleffekt” med cirka 14 procent. Författarna anser därför att den diskussion som fördes kring EM teorin under föregående *avsnitt 7.1.1*, även faller in under diskussionen kring ”eget kapitaleffekt”.

Omklassificeringarnas effekt på balansräkningen

Värdeförändringen på de omklassificerade tillgångarna var positiv för 20 av 21 banker. Den genomsnittliga värdeförändringen på tillgångarna var 1757 miljoner Euro. Men vilken effekt fick värdeförändringarna i förhållande till bankernas totala balansomslutning?

Resultaten kring hur bankernas balansomslutning har påverkats av omklassificeringarna var ytterst marginella för samtliga banker. Den genomsnittliga värdeökningen på tillgångarna var enbart cirka 0,25 procent. Då värdeförändringen på balansomslutningen var marginell, men en mer tydlig effekt på bankernas eget kapital observerades, visar det enligt författarna komplexiteten med bankers uppbyggnad av balansräkningen. Det beror på att tillgångssidan till största delen finansieras av kapital från skulder och åtaganden. Samtidigt som värdeförändringar på tillgångarna redovisas mot eget kapital, istället för mot skulder och åtaganden.¹⁴⁴ Författarna anser att ”finanskrisen” som fick bankernas *finansiella tillgångar* att snabbt sjunka i värde visar på känsligheten med en sådan struktur på balansräkningen. Känsligheten beror på att bankerna tenderar att ha en låg soliditet och när värdet minskar på de *finansiella tillgångarna*, som redovisas enligt kategori 1 och 4, får det en negativ effekt på bankernas egna kapital¹⁴⁵.

7.2 Samband mellan storleken på omklassificeringar och bankers nyckeltal

Flera olika nyckeltal kan beskriva bankers finansiella situation. En fördel med att använda sig av nyckeltal, är att redovisningsdata kan sättas i relation med varandra beroende på vad man vill mäta¹⁴⁶. Kruskal Wallis är en undersökningsmetod som visar om det finns ett samband mellan de variabler som undersöks. *Varför* ett samband finns, mäter metoden dock inte. Författarna kan därför inte dra några definitiva slutsatser om varför sambanden finns, men kan tolka resultaten utifrån den teori som studien bygger på.

7.2.1 Soliditet

Soliditeten är ett nyckeltal som i teorin framkommit som en av de viktigaste för just banker. Nyckeltalet är ett mått på finansiell styrka och kan ge en indikation på en banks långsiktiga överlevnad.¹⁴⁷

En studie av Santos (2004) menar att mer riskbenägna banker under recession väljer att ha en lägre soliditet än andra¹⁴⁸. Tvärtom säger dock en studie av Covitz et al. (2004) som menar att mer riskbenägna banker hellre har en högre soliditet¹⁴⁹. En högre soliditet är mer kostsam för banken än att ha större del främmande kapital. Det beror på att ju högre soliditet, alltså högre eget

¹⁴⁴ Kohn, (2004)

¹⁴⁵ Mishkin & Eakins, (2009)

¹⁴⁶ BAS Nyckeltal, (2006)

¹⁴⁷ Nilsson, et al. (2002)

¹⁴⁸ Santos, (2004)

¹⁴⁹ Covitz, et al. (2004)

kapital, desto större avkastning kräver ägarna¹⁵⁰. Samtidigt är en hög soliditet viktig, då det säkrar banken från att gå i konkurs¹⁵¹. Därför är det viktigt för en bank att fastställa hur mycket eget kapital de bör ha¹⁵². I studien visar det sig att bankerna med lägst soliditet har gjort de största omklassificeringarna, vilket författarna tolkar som att de hellre vill stärka sitt eget kapital framför det andra alternativet.

I studien finns ett statistiskt säkerställt samband som indikerar att bankerna med lägst soliditet har gjort de största omklassificeringarna. Grupp 1 som förhållandevis gjort de största omklassificeringarna hamnade i genomsnitt lägst på rankingvärdena av soliditeten. Grupp 2 och 3 hamnade inte i en naturlig följd för att understödja sambandet fullt ut: att ju större omklassificering desto lägre soliditet. Detta då grupp 3 uppvisar en lägre soliditet än grupp 2. Det kan enligt författarna bero på att varje grupp innehåller för få observerade variabelvärden och det kan till exempel förekomma ett värde som avviker väsentligt från övriga värden och höjer medelvärdet för gruppen. Då signifikansen är 1,2 procent indikerar det att ett starkt samband föreligger och risken att begå ett typ I fel är liten. Det vill säga: det är endast 1,2 procents sannolikhet att en korrekt H_0 förkastas.

Enligt Basel II krävs det att bankernas totala kapitalratio aldrig får understiga 8 procent¹⁵³. Om bankens eget kapital minskar, vilket påverkar kapitalratiet negativt, kan det leda till att kapitaltäckningsreglerna inte uppfylls¹⁵⁴. Healy och Wahlen (1999) menar att banker som ligger nära det minimi-kapitaltäckningskrav som ställs tenderar använda redovisningen för att öka intjänandet¹⁵⁵.

Att bankerna med lägst soliditet därmed har gjort de största omklassificeringarna skulle kunna förklaras av detta. Författarna anser att soliditeten i viss mån avspeglar kapitalratiet, men om det är så låter författarna vara osagt. Vid en omklassificering ifrån kategori 1 och 4 till övriga kategorier ökar bankernas egna kapital, om värdet på tillgångarna därefter minskar. Det beror på att värdeförändringar inte längre behöver tas löpande över resultaträkningen eller via eget kapital.¹⁵⁶ Om bankerna med hjälp av en omklassificering indirekt förbättrar sitt egna kapital så förbättras även soliditeten och i sin tur även kapitaltäckningsgraden.

7.2.2 Räntabilitet på eget kapital

Nyckeltalet räntabilitet på eget kapital (Re) är ett av de mest övergripande inom lönsamhetsmätning eftersom det avspeglar lönsamheten på ägarnas satsade kapital.¹⁵⁷ Lönsamhetstalet påverkas både av ”resultat- och eget kapitaleffekter”. Värt att notera är att en positiv ”resultat- och eget kapitaleffekt” får olika konsekvenser på nyckeltalet Re. En positiv ”resultateffekt” bidrar till att öka lönsamheten, medan en positiv ”eget kapitaleffekt” minskar lönsamheten.

¹⁵⁰ Koziol & Lawrenz, (2009)

¹⁵¹ Mishkin & Eakins, (2009)

¹⁵² Niu, (2008)

¹⁵³ Basel II pelare I p. 40

¹⁵⁴ VanHoose, (2009)

¹⁵⁵ Healy & Wahlen, (1999)

¹⁵⁶ IAS 39 p. 50 F

¹⁵⁷ Nilsson, et al. (2002)

I studien finns det ett statistiskt säkerställt samband som indikerar att bankerna med lägst Re har gjort de största omklassificeringarna. Testet visar att grupp 1, som gjort störst omklassificeringar, också hade lägst rankingvärde på Re. Med andra ord; ju lägre Re desto större omklassificering genomfördes. I naturlig följd kom sedan grupp 2 och 3 i rankningen.

Det har i studier visat sig att företag som går dåligt, det vill säga har dålig lönsamhet, tenderar använda redovisningsregler som gynnar dem mest¹⁵⁸. Det bekräftas av sambandet som fanns mellan Re och omklassificeringsstorlek. Men det går inte med studiens resultat att med säkerhet uttala sig om detta.

7.2.3 ROA

Räntabilitet på totalt kapital är ett nyckeltal som mäter hur väl bankerna använder sina tillgångar.¹⁵⁹ Studien visar att det **inte** finns ett statistiskt säkerställt samband som indikerar att ett lägre ROA innebär att bankerna omklassificerar sina tillgångar i större omfattning. Då signifikansen på 6,7 procent ligger nära den valda signifikansnivån på 5 procent, finns det en risk att begå ett typ II fel. Det vill säga, sannolikheten att inget samband föreligger är endast 6,7 procent. Det är dock ändå en för hög sannolikhet då en signifikansnivå på 5 procent valdes för studien.

¹⁵⁸ Riahi-Belkaoui, (2004)

¹⁵⁹ Nilsson, et al. (2002)

8. SLUTSATS OCH EGEN DISKUSSION

I det sista kapitlet drar författarna slutsatser om det som diskuterats under det föregående kapitlet och svarar på studiens två frågeställningar. Dessutom förs en utvidgad diskussion kring slutsatserna och förslag till vidare forskning ges.

8.1 Slutsatser

Nedanstående slutsatser och reflektioner ämnar ge information om de effekter som uppkommit och de samband som gick att utläsa för de banker som tillämpat de nya omklassificeringsreglerna enligt IAS 39. Slutsatserna struktureras utefter studiens två frågeställningar.

Huvudfråga:

Vad blev effekten på resultat- och balansräkningen för de banker som valt att tillämpa de nya omklassificeringsreglerna enligt IAS 39?

De genomsnittliga resultatförbättringarna som bankerna gjort i resultaträkningen är enligt författarna väsentliga, eftersom de är cirka 37 procent. Författarna anser att det är en förhållandevis stor effekt för bankerna, då det enda som skett är att en ny redovisningsregel använts. Värt att notera är att ingen bank erhöll en negativ ”resultateffekt” efter omklassificeringen. Det kan tolkas som en stark anledning till att bankerna valt alternativet att omklassificera sina *finansiella tillgångar* eftersom de har gynnats av det.

Då bankernas resultat har förbättrats väsentligt innebär det även en indirekt förbättring av det egna kapitalet. Det egna kapitalet har även direkt påverkats av omklassificeringarna då den genomsnittliga ”eget kapitaleffekten” för bankerna uppgått till cirka 14 procent. Dessa två effekter har tillsammans förbättrat bankernas soliditet, jämfört med om omklassificeringarna inte hade genomförts.

Bankerna är känsliga för värdenedgångar i sina tillgångar eftersom strukturen på balansräkningen ser ut som den gör. Därför medför omklassificeringarna att värdeförändringarna på tillgångarna inte längre behöver redovisas löpande, utan enbart vid realisation. Vilket fick en positiv effekt på bankernas egna kapital.

Studien visar även att balansomslutningen i bankerna inte förändrades i någon större omfattning, då den genomsnittliga värdeförbättringen på tillgångarna endast utgjorde cirka 0,25 procent förbättring av balansomslutningen. Det som däremot kan vara en påverkan på balansomslutningen hädanefter är att de omklassificerade tillgångarna i den takt de löper ut kommer att ha ett fast anskaffningsvärde i balansräkningen. Tillgångarna kan därmed anses ”säkra” upp balansräkningen för bankerna temporärt. Det får som effekt att bankerna skjuter på de värdeförändringar som skulle uppstått varje period nu och i framtiden.

Delfråga:

Finns det några samband mellan storleken på omklassificeringarna av de *finansiella tillgångarna* och bankernas finansiella ställning?

Studien har påvisat att samband mellan bankernas storlek på omklassificeringarna och nyckeltalen soliditet och Re föreligger. Sambandet gällande Re visade att banker med låg Re tenderade att göra större omklassificeringar på sina tillgångar. Det stärker teorin i *Earnings management* att företag som går sämre än andra tenderar att använda sig av fördelaktiga

redovisningsregler. I studien kan de nya omklassificeringsreglerna enligt IAS 39 anses utgöra fördelaktiga redovisningsreglerna som teorin pekar på. Lönsamhetsmättet Re skulle i sådana fall kunna utgöra en ”mättstock” på vilka banker som går bra respektive dåligt.

Sambandet gällande soliditeten visade att bankerna med den lägsta soliditeten hade gjort de största omklassificeringarna. Varför omklassificeringar har gjorts är inte författarnas avsikt att svara på, men med stöd av de kapitaltäckningskrav som finns för bankerna och diskussionen kring bankernas egna kapital torde sambandet kunna förklaras av detta.

Ett samband mellan ROA och storleken på de omklassificerade tillgångarna gick inte att utläsa. Därav dras inga slutsatser kring varför utfallet blev så.

8.2 Egen diskussion

Under studiens gång har vikten av kapitaltäckningskrav blivit uppenbar för författarna då bankerna är extremt känsliga i sin finansiella struktur. Att bankernas låga soliditet kan utgöra ett problem blir påtagligt under en ”finanskras” likt den som uppstod hösten 2008. Det är därför bekymmersamt att bankernas totala tillgångar till så liten del består av eget kapital. Samtidigt kan man inte undgå det faktum att eget kapital i regel är dyrare att anskaffa än den vanligare kapitalkällan sprungen från enskilda sparare.

Författarna har en teori om att de banker som valde att omklassificera i relativt stor mån gjorde det på grund av möjligheten till retroaktiv tillämpning. Denna ger nämligen de banker som haft värdenedgångar på sina finansiella tillgångar en chans att omklassificera dessa och samtidigt ha tillgång till samtliga värdeförändringar som skett fram till och med 31 oktober år 2008. En ytterligare teori kan till följd av detta vara att banker som visste att de inte belastades av större värdenedgångar inte heller ansåg sig behöva genomföra någon omklassificering. Stöd till denna teori finns i form av att 20 av 21 banker efter omklassificeringen hade ett högre anskaffningsvärde än verkligt värde på sina *finansiella tillgångar*. Detta är dock inget som studien har undersökt i detalj.

Då enbart 30 av totalt 118 banker valde att omklassificera är det fullt möjligt att regeln i sig inte fick någon, sett ur ett helhetsperspektiv, omfattande effekt för noterade banker verksamma inom de fem studerade länderna. Den fick däremot en stor effekt för de banker som valde att tillämpa de nya reglerna. Framförallt var effekten att deras resultat och egna kapital förbättrades markant vilket fick som följd att också soliditeten blev märkbart starkare.

8.3 Förslag till vidare forskning

Författarna hade velat titta på hur de omklassificerade tillgångarnas värde har förändrats sedan möjligheten att omklassificera kom. Det skulle därmed ha varit intressant att följa det verkliga värdet över tiden och jämföra detta med anskaffningsvärdet för att på så vis bilda sig en än bättre uppfattning om vilka effekter de nya reglerna har fått för bankerna. Att undersöka varför så många banker valde att inte omklassificera några *finansiella tillgångar* är vidare något författarna ser som ett relevant område för fortsatt forskning. En kvalitativ studie av de banker som enbart valde att omklassificera delar av sina finansiella tillgångar utgör också det en god grund för en mer djupgående forskning. Inom detta område förde författarna, i egen diskussion, en teori om att många som valde att omklassificera gjorde det delvis på grund av den retroaktiva tillämpningen som tilläts.

KÄLLFÖRTECKNING

Litteratur:

Aczel, A. D., Sounderpandian, J. (2002). *Complete business statistics* (5th ed.). Boston: McGraw-Hill

Backman, J. (1998). *Rapporter och uppsatser*. Lund: Studentlitteratur.

BAS Nyckeltal- för bättre analys och effektivare ekonomistyrning (2006, 3:e uppl.). Stockholm: Norstedts Juridik

Bryman, A., Bell, E. (2005). *Företagsekonomiska forskningsmetoder* (B. Nilsson övers.). Malmö: Liber Ekonomi.

Dahmström, K. (2005). *Från datainsamling till rapport – att göra en statistisk undersökning* (4:e uppl.). Lund: Studentlitteratur.

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., & Wängnerud, L. (2007). *Metodpraktikan – konsten att studera samhälle, individ och marknad* (3:e uppl.). Stockholm: Norstedts Juridik AB.

FAR SRS (2008). *Internationell redovisningsstandard i Sverige IFRS/IAS 2008*. Stockholm: FAR SRS.

Jacobsen, D. I. (2002). *Vad, hur och varför? Om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen*. Lund: Studentlitteratur.

Kohn, M. (2004). *Financial Institutions and Markets* (2nd ed.). New York: Oxford University Press.

Körner, S. & Wahlgren, L. (2006). *Statistisk dataanalys* (4:e uppl.). Lund: Studentlitteratur.

Lindfors Johansson, M-B. (1993). *Att utveckla kunskap – om metodologiska och andra vägval vid samhällsvetenskaplig kunskapsbildning*. Lund: Studentlitteratur.

Marton, J., Falkman, P., Lumsden, M., Pettersson, A. K. & Rimmel, G. (2008). *IFRS i teori och praktik*. Stockholm: Bonniers.

Mishkin, F. S., Eakins, S. G. (2009). *Financial Markets and Institutions* (6th ed.). Boston: Pearson Prentice Hall.

Nilsson, H., Isaksson, A., Martikainen, T. (2002). *Företagsvärdering: med fundamental analys*. Lund: Studentlitteratur

Riahi-Belkaoui, A. (2004). *Accounting theory* (5th ed.). London: Thomson.

Wahlgren, L. (2008). *SPSS Steg för steg*. Lund: Studentlitteratur.

Vetenskapliga artiklar:

Bongaerts, D., Charlier, E. (2009). Private equity and regulatory capital. *Journal of Banking & Finance*, 33, (7), 1211-1220

Brunnermeier, M. K. (2009). Deciphering the Liquidity and Credit Crunch 2007–2008. *Journal of Economic Perspectives*, 23, (1), 77-100.

Diamond, D. W., Rajan, R. G. (2000). A Theory of Bank Capital. *The journal of finance*, 55, (6), 2431-2465

Healy, P. M., Wahlen, J. M. (1999). A review of the *earnings management* literature and its implications for standard setting. *Accounting Horizon*, 13, (4), 365-383

Holland, D., Barrell, R., Fic, T., Hurst, I., Liadze, I., Orazgani, A. & Pillonca, V. (2009). The world economy. *National Institute Economic Review*, Jan2009, (207), 10-38

Kahane, Y. (1977). Capital adequacy and the regulation of financial intermediaries. *Journal of Banking and Finance*, 1, (2/3), 207–218.

Koehn, M., Santomero, A. M. (1980). Regulation of bank capital and portfolio risk. *Journal of Finance*, 35, (5), 1235–1244

Koziel, C., Lawrenz, J. (2009). What makes a bank risky? Insight from the optimal capital structure of banks. *Journal of Banking & Finance*, 33, (5), 861-873

Lee, S. W. (2005/2006). Moral hazard, agency problem and ownership structure. *Corporate Ownership & Control*, Winter2005/2006, 3, (2), 116-124

Matsumoto, D. A. (2002). Management's incentives to avoid negative earnings surprises. *Accounting review*, 77, (3), 483-514

Niu, J. (2008). Bank Competition, Risk, and Subordinated Debt. *Journal of Financial Services Research*, 33, (1), 37-56

THE TIMELINE: How it all happened. (2008, November). *International Financial Law Review*, 27, (11), 21-23

VanHoose, D. (2007). Theories of bank behavior under capital regulation. *Journal of Banking & Finance*, 31, (12), 3680-3697

Artiklar:

Bergkvist, L-G. (2009, 3 april). AIG var för stort för att få falla. E24. Läst 7 april 2009 kl. 14.25, från http://www.e24.se/branscher/bankfinans/artikel_713717.e24

Braconier, F. (2008, 30 september). Bankkrisen skördade tre offer i Europa. *E24*. Läst 25 maj 2009 kl. 11.10, från http://www.e24.se/bransch/bankfinans/artikel_746247.e24

Covitz, D. M., Hancock, D., Kwast, M. L. (2004). A reconsideration of the risk sensitivity of U.S. banking organization subordinated debt spreads: a sample selection approach. *Economic Policy Review*, 10, (2), 73–92

Marton J. (2008, 29 september). Redovisningen har skuld i krisen. *Dagens Industri*

Elektroniska källor:

- www.bankforeningen.se <http://www.bankforeningen.se/Bankerprocent20iprocent20Sverige.aspx>
Bankernas uppgifter, besökt 2009-04-13 kl. 10.33
- www.bis.org <http://www.bis.org/bcbs/history.htm>
Om Basel kommittén, besökt 2009-04-29 kl 12.14
- www.c-eps.org <http://www.c-eps.org/Aboutus.aspx>
Committee of European Banking Supervisors, besökt 2009-04-06 kl 12.31
- www.fbe.be <http://www.ebf-fbe.eu/Content/Default.asp>
Lista över banksektorn i Europa 2007, besökt 2009-04-07 kl 11.25
- www.iasb.org <http://www.iasb.org/NR/ronlyres/7AF46D80-6867-4D58-9A12-92B931638528/0/PRreclassifications.pdf>
IASB:s pressrelease angående de nya omklassificeringsreglerna. Uppladdad 13 oktober 2008, besökt 2009-03-25 kl 10.19
- <http://www.iasb.org/NR/ronlyres/BE8B72FB-B7B8-49D9-95A3-CE2BDCFB915F/0/AmdmentsIAS39andIFRS7.pdf>
Tilläggen till IAS 30 och IFRS 7. Uppladdad oktober 2008, besökt 2009-03-25 kl 10.57
- <http://www.iasb.org/NR/ronlyres/6F216CC9-F37E-432D-A3C0-CE4D78E52E27/0/FI0810b12obs.pdf>
Bakgrund till införandet av de nya reglerna. Uppladdad oktober 2008, besökt 2009-03-26 kl 09.25
- <http://www.iasb.org/NR/ronlyres/932EC245-DAAA-4CEA-8099-F255A27E0F7B/0/PRIASBAndFASBglobalapproach.pdf>
Pressrelease IASB och FASB. Uppladdad 20 oktober 2008, besökt 2009-03-26 kl 09.48
- www.oanda.com <http://www.oanda.com/convert/fxdaily>
Valutaomvandlare, besökt 2009-04-30 kl 10.43

www.riksbank.se

<http://www.riksbank.se/templates/Page.aspx?id=20973#R>

Ordlista, besökt 2009-04-22 kl 12:37

<http://www.riksbank.se/templates/speech.aspx?id=3733>

Tal av före detta Riksbankschefen, Urban Bäckström. Uppladdad 3 februari 2000, besökt 2009-04-24 kl 13.33

Årsredovisningar:

Barclays
HSBC Holdings
Lloyds Banking Group
National Westminster Bank
Royal Bank of Scotland Group
Standard Chartered
BNP Paribas
Credit Agricole
Societe Generale
Landesbank Berlin Holding
Bayer Landesbank Genusscheine
Commerzbank
Deutsche Bank
Deutsche Postbank
Dresdner Bank Genusscheine
Hypothekenbank in Essen Genusscheine
Landesbank Baden Wuerttemberg Genusscheine
HypoVereinsbank
Hypo Real Estate Bank International Genusscheine
Intesa Sanpaolo
Unicredit
CaJa de Ahorros del Mediterraneo

Övrigt:

Europaparlamentets och Rådets Förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002. *Europeiska unionens officiella tidning*, 11 september 2002

Europaparlamentets och Rådets Direktiv 2006/49/EG av den 14 juni 2006. *Europeiska unionens officiella tidning*, 30 juni 2006.

Kommissionens förordning (EG) nr 1004/2008 av den 15 oktober 2008. *Europeiska unionens officiella tidning*, 16 oktober 2008.

Santos, J. A. C. (2004). Do markets “discipline” all banks equally? *Working paper, Federal Reserve Bank of New York*, New York, USA

BILAGOR

Bilaga 1 – Banksektorer i Europa baserat på totala tillgångar

Country	Banks [1]	Branch offices [1]	Staff [2]	Total assets		Loans [3]		Securities acquired [4]		Deposits [5]		Debt securities issued [6]		Capital and reserves		Exchange Rate (1 EUR =)
				(bn)		Total (bn)		Total (bn)		Total (bn)		(bn)		(bn)		
EBF Members: EURO AREA																
Belgium	110	4 425	66 827	€ 1 402,90		€ 515,40		€ 337,60		€ 548,60		€ 43,20		€ 61,40		
Germany	2 277	39 838	680 450	€ 7 625,70		€ 3 140,40		€ 1 530,80		€ 2 882,30		€ 1 712,70		€ 352,00		
Greece	65	3 894	67 113	€ 354,76		€ 183,72		€ 54,32		€ 197,23		-€ 1,59		€ 28,38		
Spain	357	45 500	277 323	€ 2 946,50		€ 2 057,55		€ 451,53		€ 1 839,11		€ 426,42		€ 206,28		
France	401	27 663	378 600	€ 7 065,00		€ 1 831,00		€ 1 451,07		€ 1 444,00		€ 1 230,00		€ 262,00		
Ireland	78	1 200	42 000	€ 1 337,36		€ 630,90		€ 233,97		€ 316,21		€ 254,02		€ 74,35		
Italy	806	33 229	341 944	€ 3 407,40		€ 1 783,36		€ 589,82		€ 1 272,50		€ 618,05		€ 264,68		
Luxembourg	156	229	26 139	€ 915,44		€ 194,57		€ 236,70		€ 3 055,28		€ 93,57		NA		
Netherlands	101	3 504	106 373	€ 2 174,00		€ 981,00		€ 49,00		€ 748,00		€ 374,00		€ 107,00		
Slovenia	24	741	11 866	€ 42,34		€ 28,30		€ 6,73		€ 19,38		€ 0,96		€ 3,56		
Austria	870	4 286	63 741	€ 899,54		€ 391,53		€ 118,84		€ 310,11		€ 204,50		€ 79,94		
Finland	338	1 687	25 025	€ 272,17		€ 122,50		€ 7,27		€ 95,13		€ 56,65		€ 18,95		
Portugal	48	5 518	56 234	€ 404,85		€ 255,53		NA		€ 162,38		NA		€ 21,70		
EBF Members: NON-EURO AREA																
Bulgaria	29	5 827	30 595	BGL 59,09	€ 30,21	BGL 36,96	€ 18,90	BGL 5,50	€ 2,81	BGL 38,83	€ 19,85	BGL 1,17	€ 0,60	BGL 6,22	€ 3,18	BGL 1,96
Cyprus	215	921	11 286	CYP 53,3	€ 91,14	CYP 24,0	€ 41,02	CYP 11,5	€ 19,70	CYP 30,7	€ 52,51	CYP 4,75	€ 8,12	CYP 4,57	€ 7,81	CYP 0,59
Czech Republic	37	1 987	41 207	CZK 3 717,0	€ 139,59	CZK 1 785,8	€ 67,06	CZK 872,0	€ 32,75	CZK 2 368,9	€ 88,96	CZK 352,6	€ 13,24	CZK 355,7	€ 13,36	CZK 26,63
Denmark	152	1 962	44 773	DKK 5 497,4	€ 737,08	DKK 3 473,6	€ 465,74	DKK 1 714,8	€ 229,92	DKK 1 345,7	€ 180,43	DKK 1 505,2	€ 201,82	DKK 458,4	€ 61,46	DKK 7,46
Estonia	15	247	5 200	321,0 EEK	€ 20,52	178,0 EEK	€ 11,38	20,4 EEK	€ 1,30	142,6 EEK	€ 9,11	18,0 EEK	€ 1,15	27,6 EEK	€ 1,77	EEK 15,65
Hungary	38	1 382	33 302	HUF 24 375,7	€ 96,07	HUF 16 439,2	€ 64,79	HUF 3 389,8	€ 13,36	HUF 10 746,0	€ 42,35	HUF 2 441,5	€ 9,62	HUF 2 246,0	€ 8,85	HUF 253,73
Iceland	5	94	4 114	ISK 11 606,3	€ 126,64	ISK 7 350,6	€ 80,20	ISK 1 876,4	€ 20,47	ISK 3 877,1	€ 42,30	ISK 5 351	€ 58,39	ISK 723,8	€ 7,90	ISK 91,7
Latvia	25	235	13 334	21,9 LVL	€ 31,47	14,9 LVL	€ 21,42	1,4 LVL	€ 2,00	10,2 LVL	€ 14,62	0,3 LVL	€ 0,45	1,7 LVL	€ 2,49	LVL 0,70
Liechtenstein	15	0	1 883	CHF 171,45	€ 103,61	CHF 18,19	€ 10,99	CHF 7,20	€ 4,35	CHF 32,01	€ 19,34	CHF 4,21	€ 2,54	CHF 3,28	€ 1,98	CHF 1,65
Lithuania	11	744	12 163	LTL 80,90	€ 23,45	LTL 56,70	€ 16,44	LTL 7,40	€ 2,15	LTL 36,80	€ 10,67	LTL 2,90	€ 0,84	LTL 5,90	€ 1,71	LTL 3,45
Malta	18	119	3 713	MTL 16,0	€ 37,27	MTL 8,2	€ 19,10	MTL 4,5	€ 10,48	MTL 5,9	€ 13,74	MTL 0,1	€ 0,23	MTL 1,4	€ 3,26	MTL 0,43
Norway	139	1 106	20 066	NOK 3 121,0	€ 393,57	NOK 2 348,0	€ 296,09	NOK 262,0	€ 33,04	NOK 1 427,0	€ 179,95	NOK 667,0	€ 84,11	NOK 160,0	€ 20,18	NOK 7,93
Poland	645	13 468	167 162	PLN 795,36	€ 221,33	PLN 421,83	€ 117,39	PLN 135,64	€ 37,75	PLN 419,31	€ 116,69	PLN 12,39	€ 3,45	PLN 69,51	€ 19,34	PLN 3,59
Romania	42	6 340	65 657	RON 261,14	€ 72,06	RON 152,50	€ 42,24	RON 6,61	€ 1,83	RON 142,57	€ 39,49	RON 2,98	€ 0,82	RON 26,08	€ 7,22	RON 3,61
Slovakia	26	738	19 779	1 669,2 SKK	€ 49,67	826,2 SKK	€ 24,59	323,6 SKK	€ 9,63	1 060,3 SKK	€ 31,56	133,9 SKK	€ 3,98	95,3 SKK	€ 2,83	33,60 SKK
Sweden	126	1 950	39 698	SEK 4 951	€ 522,56	SEK 2 257	€ 238,28	SEK 1 031	€ 108,86	SEK 1 759	€ 185,66	SEK 956	€ 100,96	SEK 282	€ 29,81	SEK 9,47
Switzerland	330	3 517	109 000	CHF 3 458,0	€ 2 089,80	CHF 816,0	€ 493,14	CHF 513,0	€ 310,03	CHF 1 540,0	€ 930,68	CHF 376,0	€ 227,23	CHF 174,0	€ 105,16	CHF 1,65
United Kingdom	335	10 600	451 946	GBP 6 963,8	€ 9 483,54	GBP 2 913,5	€ 3 967,66	GBP 1 032,0	€ 1 405,45	GBP 3 340,4	€ 4 549,11	GBP 733,8	€ 999,37	GBP 369,0	€ 502,48	GBP 0,73

Bilagor

EBF Associates																
Albania	17	392	5 206	ALL 742,8	€ 6,10	ALL 292,4	€ 2,40	ALL 256,0	€ 2,10	ALL 630,1	€ 5,17	ALL 0,0	€ 0,00	ALL 56,6	€ 0,46	ALL 121,78
Andorra	5	57	1 272		€ 13,00		€ 6,48		€ 1,37		€ 10,46		€ 0,03		€ 1,17	-
Armenia	22	366	6 812	784,08 AMD	€ 1,75	427,15 AMD	€ 0,96	95,04 AMD	€ 0,21	445,40 AMD	€ 1,00	NA		166,04 AMD	€ 0,37	446,96 AMD
Azerbaijan	46	485	10 733	AZM 6,73	€ 5,40	AZM 4,65	€ 3,73	NA		AZM 3,18	€ 2,56	NA		AZM 1,10	€ 0,88	AZM 1,25
Croatia	33	1 191	20 613	HRK 345,00	€ 47,10	HRK 210,80	€ 28,78	HRK 33,33	€ 4,55	HRK 190,94	€ 26,07	HRK 3,48	€ 0,48	HRK 43,20	€ 5,90	HRK 7,33
Moldova	16	1 044	9 851	MDL 32,00	€ 1,92	MDL 20,75	€ 1,25	MDL 2,27	€ 0,14	MDL 23,10	€ 1,39	MDL 1,95	€ 0,12	MDL 5,55	€ 0,33	MDL 16,64
Monaco	40	70	2 700		€ 78,70		€ 7,22		€ 50,00		€ 28,70		€ 0,00		NA	-
Montenegro	11	176	2 161		€ 2,97		€ 2,24		NA		€ 2,10		NA		€ 0,24	-
Russia	1 136	3 455	NA	RUR 20 241,10	€ 562,47	RUR 12 288,30	€ 341,47	RUR 2 554,70	€ 70,99	RUR 7 721,50	€ 214,57	RUR 1 176,10	€ 32,68	RUR 2 671,50	€ 74,24	RUR 35,99
Serbia	35	2 435	30 246	1 561,82 Дин.	€ 19,71	827,41 Дин.	€ 10,44	218,70 Дин.	€ 2,76	765,39 Дин.	€ 9,66	n/a	n/a	349,54 Дин.	€ 4,41	79,24 Дин.
Turkey	46	7 618	158 534	TRL 561,2	€ 328,94	TRL 270,7	€ 158,66	TRL 175,9	€ 103,08	TRL 344,5	€ 201,95	TRL 0	€ 0,00	TRL 77,2	€ 45,24	TRL 1,71
Ukraine	175	1 386	NA	599,4 грн.	€ 80,79	426,9 грн.	€ 57,53	28,4 грн.	€ 3,82	279,7 грн.	€ 37,70	19,3 грн.	€ 2,61	69,6 грн.	€ 9,38	7,4 грн.
Subtotals																
EURO area	5 631	171 714	2 143 635		€ 28 847,96		€ 12 115,76		€ 5 067,65		€ 12 890,23		€ 5 012,49		€ 1 480,24	
EU-27	7 345	218 234	3 083 450		€ 40 403,93		€ 17 231,76		€ 6 945,63		€ 18 244,98		€ 6 357,15		€ 2 145,82	
EBF Members	7 834	222 951	3 218 513		€ 43 117,56		€ 18 112,19		€ 7 313,52		€ 19 417,26		€ 6 729,42		€ 2 281,03	
EBF Associates	1 407	17 289	248 128		€ 1 148,86		€ 621,17		€ 239,03		€ 541,33		€ 35,91		€ 142,62	
TOTAL	9 241	240 240	3 466 641		€ 44 266,41		€ 18 733,36		€ 7 552,55		€ 19 958,59		€ 6 765,33		€ 2 423,66	

[1] All figures in the table include foreign banks located in that country via branches or subsidiaries.

[2] Full-time employees or equivalent.

[3] Loans and advances to non-bank customers (resident and non-resident).

[4] Securities acquired: stocks, bonds, treasury bills, etc.

[5] Deposits (including current accounts, savings deposits and certificates of deposit) received from non-bank customers (resident and non-resident).

[6] Debt securities issued by banks.

De fem största bankländerna mätt i totala tillgångar i miljarder euro under 2007

Källa: Europeiska Bankföreningen

Bilaga 2 – Samtliga noterade banker i de fem bankländerna

Bank	Land	Engelsk årsrapport	Omklassificerat	Övrigt
Banque Reunion	Frankrike	Nej		Tillhör Group Credit Agricole
Banque de Savoie	Frankrike	Nej	Vet ej	
Banque Tarneaud	Frankrike	Nej	Vet ej	
BNP Paribas	Frankrike	Ja	Ja	
CIC 'A'	Frankrike	Nej	Vet ej	
Credit Agricole Morbihan	Frankrike	Nej		Tillhör Group Credit Agricole
Credit Agricole Alpes Provences	Frankrike	Nej		Tillhör Group Credit Agricole
Credit Agricole Süd Rhone Alpes	Frankrike	Nej		Tillhör Group Credit Agricole
Crcam Atlantique	Frankrike	Nej		Tillhör Group Credit Agricole
Crcam Ille-Villaine	Frankrike	Nej		Tillhör Group Credit Agricole
Crcam Languedoc	Frankrike	Nej		Tillhör Group Credit Agricole
Crcam Nord de France CCI	Frankrike	Nej		Tillhör Group Credit Agricole
Crcam Normandie Seine	Frankrike	Nej		Tillhör Group Credit Agricole
Credit Agricole Centre Loire	Frankrike	Nej		Tillhör Group Credit Agricole
Credit Agricole ILE de France	Frankrike	Nej		Tillhör Group Credit Agricole
Credit Agricole Loire-H-Loire	Frankrike	Nej		Tillhör Group Credit Agricole
Credit Agricole Toulouse	Frankrike	Nej		Tillhör Group Credit Agricole
Credit Agricole Touraine	Frankrike	Nej		Tillhör Group Credit Agricole
Credit Agricole	Frankrike	Ja	Ja	
Natixis	Frankrike	Ja	Ja	
Societe Generale	Frankrike	Ja	Ja	
Crcam Aquitaine	Frankrike	Nej		Tillhör Group Credit Agricole
Crcam Brie Picardie	Frankrike	Nej		Tillhör Group Credit Agricole
Credit Foncier de Monaco	Frankrike	Nej	Vet ej	
Corealcredit Bank Genusscheine	Tyskland	Ja	Nej	Redovisar ej enligt IFRS
AXG Investmentbank	Tyskland	Nej	Vet ej	
Baden-Wuerttembergische Genusscheine	Tyskland	Nej		Tillhör Landesbank Baden Wuerttemberg
Bankhaus Bauer Genusscheine	Tyskland	Nej	Vet ej	

Bilagor

Landesbank Berlin Holding	Tyskland	Ja	Ja	
Bankverein Werther	Tyskland	Nej	Vet ej	
Bayer Landesbank Genusscheine	Tyskland	Ja	Ja	
Berliner Volksbank Genusscheine	Tyskland	Nej	Vet ej	
CC Bank Genusscheine	Tyskland	Nej	Vet ej	nuvarande Santander Consumer Bank
Commerzbank	Tyskland	Ja	Ja	
Commerzbank VON 1870	Tyskland			Tillhör commerczbank
Deutsche Bank	Tyskland	Ja	Ja	
Deutsche Postbank	Tyskland	Ja	Ja	
Deutsche Apotheker-U-Arztebank Genusscheine	Tyskland	Ja	Ja	
Deutsche Pfandbrief Bank Genusscheine	Tyskland			Ingår i Hypo Real Estate group
Dresdner Bank Genusscheine	Tyskland	Ja	Ja	
Deutsche Schiffsbank Genusscheine	Tyskland	Nej	Vet ej	
Hamburgische Landesbank Genusscheine	Tyskland	Nej	Vet ej	
Duesseldorf Hypothekenbank Genusscheine	Tyskland	Ja	Nej	Redovisar ej enligt IFRS
Edeka Minden Hldg Genusscheine	Tyskland			Hittar ej
Kreissp Goppingen Genusscheine	Tyskland	Nej	Vet ej	
Frankfurter Sparkasse Genusscheine	Tyskland	Nej	Vet ej	
Hypothekenbank in Essen Genusscheine	Tyskland	Ja	Ja	Banken heter numera Euro Hypo
Kreissparkasse Muenchen Starnberg Genusscheine	Tyskland	Nej	Vet ej	
Krespark Muenchen Starnberg Genusscheine	Tyskland	Nej	Vet ej	
IKB Deutsche Industriebank	Tyskland	Ja	Nej	
Krespark Segeberg Genusscheine	Tyskland	Nej	Nej	Tillhör Sudholstein
Landesbank Rheinland GZ Genusscheine	Tyskland	Nej	Vet ej	
Kreissparkasse Sudholstein Genusscheine	Tyskland	Nej	Vet ej	
Landesbank Sachen Genusscheine	Tyskland	Nej		Tillhör Landesbank Baden Wuerttemberg
Landesbank Hessen-Thuringen Giro Genusscheine	Tyskland	Nej	Vet ej	Ej 2008 årsredovisning
Landesgirokasse Genusscheine	Tyskland			Tillhör Landesbank Baden Wuerttemberg
Landesbank Baden Wuerttemberg Genusscheine	Tyskland	Ja	Ja	
Quirin Bank	Tyskland	Nej	Vet ej	
Merkur Bank	Tyskland	Nej	Vet ej	
Sparkasse ULM Genusscheine	Tyskland	Nej	Vet ej	
MCC Global NV	Tyskland	Ja	Nej	

Bilagor

Muenchener Hypothekenbank Genusscheine	Tyskland	Ja	Nej	Redovisar ej enligt IFRS
Oldenburgische Landesbank	Tyskland	Nej	Vet ej	Ej 2008 årsredovisning
SEB Hypothekenbank Genusscheine	Tyskland			Tillhör SEB Group
Sparkasse Vorpommern Genusscheine	Tyskland	Nej	Vet ej	
Rheinboden Hypothekenbank Genusscheine	Tyskland			Tillhör Corealcredit bank
Stadtwerke Hannover Genusscheine	Tyskland	Nej	Vet ej	
Sparkasse Vest Recklinghausen Genusscheine	Tyskland	Nej	Vet ej	
Suedwestbank Genusscheine	Tyskland	Nej	Vet ej	
Sparkasse Pforzheim Genusscheine	Tyskland	Nej	Vet ej	
Stadt Grespark Pforz Genusscheine	Tyskland			Hittar ej
HypoVereinsbank	Tyskland	Ja	Ja	
Stuttgarter Volksbank GSH	Tyskland	Nej	Vet ej	
Westfalen Landschaft Genusscheine	Tyskland	Nej	Vet ej	Uppköpta av US Crown Group 2006
WGZ Bank Genusscheine	Tyskland	Ja	Nej	
Westdeutsche General Zentralbank Genusscheine	Tyskland	Ja	Nej	
Hypo Real Estate Bank International Genusscheine	Tyskland	Ja	Ja	
Umweltbank	Tyskland	Nej	Vet ej	
Banca Carige	Italien	Ja	Ja	
Intesa Sanpaolo	Italien	Ja	Ja	
Banca Finnat	Italien	Ja	Ja	
Banca Popolare Etruria	Italien	Ja	Nej	
Banca Monte dei Paschi	Italien	Ja	Ja	
Banca Popolare di Milano	Italien	Ja	Nej, kvartal 3	Ej 2008 årsredovisning
Banca Popolare di Sondrio	Italien	Ja	Vet ej	Ej 2008 årsredovisning
Banca Popolare di Spoleto	Italien	Nej	Vet ej	
Banca Popolare Emilia Romagna	Italien	Ja	Ja	
UBI Banca	Italien	Ja	Nej, kvartal 3	Ej 2008 årsredovisning
Banco di Desio E Della Brianza	Italien	Ja	Nej, kvartal 3	Ej 2008 årsredovisning
Banco di Sardegna RSP	Italien	Nej	Vet ej	
Banco Popolare	Italien	Ja	Ja	
Credito Artigiano	Italien	Ja	Vet ej	Tillhör Valtellinese
IW Bank	Italien	Ja	Nej	
Credito Bergamasco	Italien	Ja	Vet ej	Ej 2008 årsredovisning

Bilagor

Credito Emiliano	Italien	Ja	Ja	
Credito Valtellinese	Italien	Ja	Nej, kvartal 3	Ej 2008 årsredovisning
Mediobanca	Italien	Ja	Ja	
Unicredit	Italien	Ja	Ja	
Banco de Andalucia	Spanien	Ja	Nej	Ingår i Grupo Banco Popular
Banco de Sabadell	Spanien	Ja	Nej	
Banco de Valencia	Spanien	Nej	Vet ej	
Banco Espanol de Credito	Spanien	Ja	Nej	
Banco Guipuzcoano	Spanien	Ja	Vet ej	Ej 2008 årsredovisning
Banco Pastor	Spanien	Nej	Vet ej	
Banco Popular Espanol	Spanien	Ja	Nej	Ingår i Grupo Banco Popular
Banco Intercontinental Espanol 'R'	Spanien	Ja	Vet ej	Ej 2008 årsredovisning
Banco Santander	Spanien	Ja	Nej	
Banco Bilbao Vizcaya Argentaria	Spanien	Ja	Nej	
CaJa de Ahorros del Mediterraneo	Spanien	Ja	Ja	
Barclays	Storbritannien	Ja	Ja	
BB Holdings	Storbritannien	Ja	Nej	Registrerat i Belize, använder US GAAP
European Islamic Investment Bank	Storbritannien	Ja	Nej	
HSBC Holdings	Storbritannien	Ja	Ja	
Islamic Bank of Britain	Storbritannien	Ja	Nej	
Lloyds Banking Group	Storbritannien	Ja	Ja	
National Westminster Bank	Storbritannien	Ja	Ja	Dotterbolag till Royal Bank of Scotland plc
Royal Bank of Scotland Group	Storbritannien	Ja	Ja	
Standard Chartered	Storbritannien	Ja	Ja	

Bilaga 3 – Studiens population

Bank	Land	Övrigt	Bortfall
1 Barclays	Storbritannien		
2 HSBC Holdings	Storbritannien		
3 Lloyds Banking Group	Storbritannien		
4 National Westminster Bank	Storbritannien	upprättar egen koncernredovisning	
5 Royal Bank of Scotland Group	Storbritannien		
6 Standard Chartered	Storbritannien		
7 BNP Paribas	Frankrike		
8 Credit Agricole	Frankrike		
9 Natixis	Frankrike	Ej 2008 årsredovisning	x
10 Societe Generale	Frankrike		
11 Landesbank Berlin Holding	Tyskland		
12 Bayer Landesbank Genusscheine	Tyskland		
13 Commerzbank	Tyskland		
14 Deutsche Bank	Tyskland		
15 Deutsche Postbank	Tyskland		
16 Dresdner Bank Genusscheine	Tyskland		
17 Hypothekenbank in Essen Genusscheine	Tyskland	Ingår i EuroHypo	
18 Landesbank Baden Wuerttemberg Genusscheine	Tyskland		
19 HypoVereinsbank	Tyskland		
20 Hypo Real Estate Bank International Genusscheine	Tyskland		
21 Banca Carige	Italien	Ej 2008 årsredovisning	x
22 Intesa Sanpaolo	Italien		
23 Banca Fim	Italien	Ej 2008 årsredovisning på engelska	x
24 Banca Monte dei Paschi	Italien	Ej 2008 årsredovisning	x
25 Banca Popolare Emilia Romagna	Italien	Ej 2008 årsredovisning	x
26 Banco Popolare	Italien	Ej 2008 årsredovisning	x
27 Credito Emiliano	Italien	Ej 2008 årsredovisning	x
28 Mediobanca	Italien	Brutet räkenskapsår	x
29 Unicredit	Italien		
30 CaJa de Ahorros del Mediterraneo	Spanien	Otydlig årsredovisning	x

Bortfall : De banker som ej släppt årsredovisning för 2008-12-31 per den 5 maj 2009

Bilaga 4 – Rådata ifrån årsredovisningar per 2008-12-31

Bank	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Differens	Resultateffekt netto	EK effekt	Balansomslutning
Bardays *	4 094	4 092	2	2	0	2 108 871
HSBC Holdings **	11 812	9 462	2 351	2 510	0	1 793 236
Lloyds Banking Group *	3 523	3 106	417	417	0	447 893
National Westminster Bank *	207	207	0	3	0	329 956
Royal Bank of Scotland Group *	35 135	30 869	4 266	6 435	-2 157	2 466 977
Standard Chartered **	5 203	4 701	502	297	291	308 681
BNP Paribas	7 816	7 405	411	467	0	2 075 551
Credit Agricole	11 716	10 946	770	761	0	1 653 220
Societe Generale	29 336	26 618	2 718	1 454	538	1 130 003
Landesbank Berlin Holding	37 197	36 973	224	3	124	145 371
Bayer Landesbank Genusscheine	35 419	32 245	3 174	26	2 828	421 666
Commerzbank	79 900	79 500	400	25	1 300	625 196
Deutsche Bank	34 400	29 300	5 100	3 295	1 826	2 202 423
Deutsche Postbank	35 800	35 800	0	0	97	231 282
Dresdner Bank Genusscheine	1 702	1 271	431	671	-240	420 961
Hypothekenbank in Essen Genusscheine	74 851	76 664	-1 813	0	1 262	291 600
Landesbank Baden Wuerttemberg Genusscheine	28 552	25 256	3 296	66	3 134	447 932
HypoVereinsbank	13 709	11 825	1 884	1 792	0	458 602
Hypo Real Estate Bank International Genusscheine	85 200	76 200	9 000	712	7 070	419 654
Intesa Sanpaolo	10 203	8 882	1 321	459	862	636 133
Unicredit	19 042	16 595	2 447	2 287	0	1 045 612

Anskaffningsvärde = Anskaffningsvärde på de omklassificerade tillgångarna som de uppgår till per 2008-12-31

Verkligt värde = Verkligt värde på de omklassificerade tillgångarna per 2008-12-31

Differens = Mellan anskaffningsvärde och verkligt värde

Resultateffekt netto = Den nettoresultat effekt som omklassificeringarna har fått på bankens resultaträkningen

EK effekt = Den netto effekten som omklassificeringen har fått på eget kapital

Balansomslutning = Bankens totala balansomslutning (totala tillgångar)

Bilagor

Bank	Totalt eget kapital 2008	Totalt eget kapital 2007	Genomsnittligt kapital	Resultat efter finansiella poster	Nettoresultat
Bardays *	44 759	32 687	38 723	6 199	5 392
HSBC Holdings **	71 112	96 078	83 595	6 603	4 610
Lloyds Banking Group	9 963	12 763	11 363	829	868
National Westminster	13 824	12 431	13 128	1 171	556
Royal Bank of Scotlan	82 688	93 913	88 300	-41 773	-35 308
Standard Chartered *:	16 102	15 220	15 661	3 406	2 491
BNP Paribas	58 968	59 393	59 181	3 924	3452
Credit Agricole	47 336	46 474	46 905	1 172	1266
Societe Generale	40 887	31 275	36 081	4 008	2773
Landesbank Berlin Ho	1 945	2 847	2 396	9	29
Bayer Landesbank Ge	11 265	12 893	12 079	-5 166	-5 084
Commerzbank	19 904	16 132	18 018	-403	62
Deutsche Bank	31 914	39 315	35 615	-5 741	-3 896
Deutsche Postbank	5 019	5 225	5 122	-974	-821
Dresdner Bank Genus	4 494	12 406	8 450	-4 701	-6 297
Hypothekenbank in E:	4 022	5 572	4 797	-1 409	-1 240
Landesbank Baden W	6 117	10 433	8 275	-2 569	-2 055
HypoVereinsbank	23 024	23 998	23 511	-595	-671
Hypo Real Estate Banl	-1 508	6 074	2 283	-5 375	-5 461
Intesa Sanpaolo	50 054	52 349	51 202	1 057	2 682
Unicredit	58 241	62 434	60 338	5 458	4 012

Bilaga 5 - Nyckeltal

Bank	Räntabilitet på eget kapital	Soliditet	ROA
Barclays	16,01%	2,12%	0,26%
HSBC Holdings	5,54%	3,97%	0,26%
Lloyds Banking Group	5,07%	2,22%	0,19%
National Westminster Bank	5,84%	4,19%	0,17%
Royal Bank of Scotland Group	-32,22%	3,35%	-1,43%
Standard Chartered	14,37%	5,22%	0,81%
BNP Paribas	4,43%	2,84%	0,17%
Credit Agricole	1,66%	2,86%	0,08%
Societe Generale	7,09%	3,62%	0,25%
Landesbank Berlin Holding	0,27%	1,34%	0,02%
Bayer Landesbank Genusscheine	-29,17%	2,67%	-1,21%
Commerzbank	-1,44%	3,18%	0,01%
Deutsche Bank	-11,13%	1,45%	-0,18%
Deutsche Postbank	-12,76%	2,17%	-0,35%
Dresdner Bank Genusscheine	-43,95%	1,07%	-1,50%
Hypothesenbank in Essen Genusscheine	-20,70%	1,38%	-0,43%
Landesbank Baden Wuerttemberg Genusscheine	-22,67%	1,37%	-0,46%
HypoVereinsbank	-1,70%	5,02%	-0,15%
Hypo Real Estate Bank International Genusscheine	-351,54%	-0,36%	-1,30%
Intesa Sanpaolo	1,39%	7,87%	0,42%
Unicredit	6,10%	5,57%	0,38%

$$\text{Soliditet} = \frac{\text{Summa eget kapital}}{\text{Balansomslutning}}$$

$$\text{ROA} = \frac{\text{Nettoresultat}}{\text{Totala tillgångar}}$$

$$\text{Re} = \frac{\text{Resultat efter finansiella intäkter och kostnader}}{\text{Summa genomsnittligt kapital}}$$

Bilaga 6 – SPSS resultat

Kruskal Wallis Resultat

Soliditet
Ranks

Grupper	N	Mean Rank
Soliditet 1	7	6,29
2	7	16,14
3	7	10,57
Total	21	

Test Statistics^{a,b}

	Soliditet
Chi-Square	8,883
df	2
Asymp. Sig.	,012

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable: Grupper

Räntabilitet på eget kapital
Ranks

Grupper	N	Mean Rank
Räntabilitet 1	7	6,29
2	7	12,71
3	7	14,00
Total	21	

Test Statistics^{a,b}

	ReturnOn Assets
Chi-Square	5,402
df	2
Asymp. Sig.	,067

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable: Grupper

Return On Assets (ROA)
Ranks

Grupper	N	Mean Rank
ReturnOnAssets 1	7	6,57
2	7	13,57
3	7	12,86
Total	21	

Test Statistics^{a,b}

	Räntabilitet
Chi-Square	6,212
df	2
Asymp. Sig.	,045

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable: Grupper

Test av normalfördelad data

Tests of Normality

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Omklassificering	,316	21	,000	,720	21	,000
RE	,352	21	,000	,404	21	,000
Soliditet	,103	21	,200*	,958	21	,480
ROA	,192	21	,043	,874	21	,011

a. Lilliefors Significance Correction

*. This is a lower bound of the true significance.

Resultat effekt

Statistics

Resultateffekt

N	Valid	21
	Missing	0
Mean		,3738
Median		,1300
Std. Deviation		,46575
Variance		,217
Skewness		1,775
Std. Error of Skewness		,501
Minimum		,00
Maximum		1,85

Eget kapital effekt

Statistics

Egetkapitaleffekt

N	Valid	21
	Missing	0
Mean		,1362
Median		,0100
Std. Deviation		,29417
Minimum		-,05
Maximum		1,05

Skillnad mellan anskaffningsvärde och verkligt värde per 31 dec 2008

Statistics

Värdetförändring

N	Valid	21
	Missing	0
Mean		1757,1905
Median		770,0000
Std. Deviation		2349,17238
Minimum		-1813,00
Maximum		9000,00

Förändring av bankers balansomslutning pga. omklassificering

Statistics

Förändring BO

N	Valid	21
	Missing	0
Mean		,002533
Median		,001500
Std. Deviation		,0052211
Minimum		-,0062
Maximum		,0219